Opłata pocztowa opłacona ryczałtem.

Rok I. Zakopane, sobota, 31 sierpnia 1929 r. Nr. 23.

ZAKOPANE

Organ Związku Przyjaciół Zakopanego

Cena 40 groszy

Z LISTĄ GOŚCI

Prenumerata roczna 16 zł

Słów kilka o Towarzystwach Przyjaciół osiedli podhalańskich.

Od paru lat jesteśmy świadkami powstawania na Podhalu Towarzystw Przyjaciół poszczególnych miejscowości. Do najbardziej ruchliwych należy Towarzystwo Przyjaciół Zakopanego, Tow. Przyjaciół Bukowiny i Wiltowa.

Społeczeństwo podhalańskie odnosi się do powyższych towarzystw z pewną rezerwą, a nawet niektórzy z nieuzasadnionem uprzedzeniem. Górale, zawsze nieufni do „nowinek" jakby czekali, „co tyz te pany nowego wyśtuderujom".

A jednak potrzeba, by Podhale zrozumiało potrzebę a nawet konieczność istnienia takich towarzystw, zwłaszcza, że to Podhale zamierza naprawdę stać się „płucami Polski". Aby zaś Podhale to zrozumiało, należy o tych towarzystwach, o ich celach i pojedyńczych zamierzeniach ciągle mówić i pisać. Przykładem niech będzie prowadzona od kilku lat tak zwana propaganda letnisk podhalańskich, o której to sprawie tak długo mówiono i pisano, aż przekonała się wieś podhalańska, że przemysł letniskowy stanowi wydatne źródło dochodów, ale zrozumiała również, że letnikowi trzeba dać minimum wygód, by na drugi raz przyjechał.

Podhale całe zyskało sobie w Polsce miano letniska, ale dużo jeszcze brakuje, by na to miano rzeczywiście zasługiwało. I tu w całej pełni występuje rola Towarzystw Przyjaciół, których terenem działania są przedewszystkiem wsi — letniska.

Cóż było pobudką do ich powstania. Bez przesady można powiedzieć, że zasadniczą pobudką był sentyment i pokochanie danych miejscowości przez letników. Z tego sentymentu, rozwiniętego pod wpływem uroku przyrody otaczającej i zainteresowania dla ludu góralskiego, zrodziła się samorzutna i bezinteresowna chęć podniesienia danych miejscowości na wyższy poziom kulturalny i gospodarczy, z czem w następstwie związane są również lepsze warunki pobytu letników w tych miejscowościach.

Na razie towarzystwa powyższe są jeszcze dość słabe, liczą nikłą ilość członków (za to mają większą ilość wrogów, których drażni to, że inni chcą i umieją pracować dla pewnej idei nawet bezinteresownie). Ale to właśnie, że nie rozwijają się żywiołowo, a zdobywają znaczenie krok za krokiem, uparcie i celowo, świadczy, że żyją nie słomianym ogniem chwilowego zapału, ale naturalnem i ewolucyjnem życiem, świadome swych celów i dróg działania.

Można być pewnym, że istniejące Towarzystwa Przyjaciół ujmą w swe ręce rozwój danych letnisk, a równocześnie spowodują powstanie takich tow. w innych miejscowościach podhalańskich. Im zaś więcej powstanie, tem lepiej dla Podhala i dla letników.

Znam dość dokładnie działalność i zamierzenia istniejących już tow. i jako góral śmiało mogę powiedzieć, że zasługują na poparcie, uznanie i zaufanie.

Są one jakgdyby ostatnim wyrazem współdziałania wszystkich czynników, mających głos w sprawie rozwoju danych letnisk. Skupiają bowiem w sobie 1) elitę inteligencji zjeżdżającej na odpoczynek, 2) najenergiczniejsze jednostki inteligencji napływowej, osiadłej na stałe na Podhalu, 3) przedstawicieli miejscowych organów samorządowych, 4) przedstawicieli powiatowych władz administracyjnych, 5) inteligencję podhalańską, rozrzuconą na dolinach a utrzymującą kontakt ze stronami rodzinnemi a wreszcie 6) rozumniejsze jednostki góralskiej ludności, co jest warunkiem rozwoju tych towarzystw.

Należą do tych tow. ludzie o różnych przekonaniach i poglądach, ale ożywieni jednym celem, związani taką nicią jak sentyment, dobra wola i ochota do pracy, stanąwszy na platformie współpracy, niemającej nic wspólnego z walką polityczną, zdolni są dać ze siebie to, co najlepsze, zatem zgodną, intensywną a przeważnie bezinteresowną pracę i myśl.

W tem zaś miejscu tow. te są wyrazem prawdziwej myśli demokratycznej, są czynnikiem państwowo-twórczym.

Dokładne omówienie zadań i celów wspomnianych tow. przekracza ramy niniejszego artykułu. Niechże on będzie wstępem do dalszych na ten temat rozważań. Na razie kończąc, pozwolę sobie zwrócić się do swoich ziomków-górali, by zwrócili baczniejszą uwagę na działalność Tow. Przyjaciół osiedli podhalańskich, gdyż celem ich jest rozwój poszczególnych miejscowości a tem samem i całego Podhala. Należą tam ludzie, zajmujący niejednokrotnie wybitne stanowiska w państwie i społeczeństwie. Ich głos często stanowi właśnie o sprawach Podhala. Czyż więc spryt i rozum góralski nie pojmie tego, że takich ludzi, mających sentyment do Podhala, należy nie tylko popierać w ich zamierzeniach, ale być wdzięcznym, że chcą bezinteresownie poświęcać dla naszej ziemi swój czas, swoje najlepsze myśli a nawet i grosz.

Zazdroszczą nam inne ziemie tej sympatji całej Polski, umiejmy jednak spożytkować ten sentyment i słabość do Podhala, bądźmy mądrzejsi od naszych dziadów i pradziadów, którzy tego nie umieli docenić, a tem samem zmarnowali tysiączne sposobności podniesienia duchowego i gospodarczego Podhala.

Do niedawna radzono o Podhalu i o góralach, ale bez górali. Dziś nadarza się sposobność wspólnej pracy, jako równi z równymi. Obojętność i nieufność dla sprawy poruszanej powyżej byłaby ocenianą jako zacofaństwo i zapoznawanie przez nas samych najbliższych i przyszłych interesów Podhala i ludu podhalańskiego.

Spaliśmy długo i twardo. Obudźmy się, bo inni pracują już, a hambit góralski dużoby ucierpiał, gdyby o nas powiedziano, żeśmy się jeszcze nie wyspali.

Warszawa w sierpniu.

Dr. Pajerski Franciszek.

Problemy turystyki w opracowaniu naukowem.

W tygodniowem wydaniu „Głosu Prawdy" nr. 312 znajdujemy poniższy artykulik, który w całości ze względu na jego treść, podajemy, nie dodając doń żadnego komentarza, gdyż sama treść mówi za siebie.

Badając znamienne zjawisko doby dzisiejszej, jakiem jest bezwątpienia przesyt kulturą miejską i związane z nim reakcje w formie powrotu do prostoty, przekonamy się, że zjawisko powyższe stale i okresowo się powtarza i że jest ono wynikiem kryzysu, jaki każda przerafinowana kultura przejść musi.

Znały go przekwitłe kultury Grecji i Rzymu; pod jego znakiem stał cały czasokres, poprzedzający wielką rewolucję; zmartwychwstał też dziś w epoce triumfującego industrjalizmu. Można więc mówić o różnych formach, w których ten prąd w różnych epokach się manifestował, można też podnosić specyficzne cechy, które go w pewnych wiekach znamionowały, ale zawsze i wszędzie można wskazać na wspólne źródło tego objawu; jest niem mianowicie przesyt kulturą urbanistyczną. Przedelikacona kultura miejska jest wyczerpana. Cierpieli z jej powodu już starożytni Grecy. Bogactwo ich miast, przesadna obfitość prowadziły konsekwentnie do rozleniwienia i degeneracji. Biadali nad tem pisarze greccy i z zazdrością patrzyli na Franków, tych zdrowych i mocnych sąsiadów. Nie lepiej działo się i w Rzymie cezarów.

Również i dziś jest więc zwrot do natury objawem zrozumiałym i stanowi zdrową reakcję na niszczący wpływ miasta i jego przymusem siedzącego trybu życia. Jesteśmy jednak tajlorystami i systematykami i dlatego możemy się poszczycić, żeśmy ujęli w karby organizacyjne nasz „powrót do natury", a więc mamy instytucje jak „week-end", „woodcraff" i metody turystyki. W Niemczech, wzmagający się coraz bardziej ruch turystyczny stał się już przedmiotem badania naukowego. W czwartem wydaniu słynnego dzieła prawniczego „Handwörterbuch der Staatswissenschaft" (G. Fischer-Verlag, Jena) prof. dr. Wilhelm Morgenroth, dyrektor urzędu statystycznego miasta Monachjum, zamieścił ciekawą rozprawkę o całokształcie zagadnień turystyki. W ten sposób zagadnienie turystyki zostało naukowo potraktowane w jednem z najlepszych wydawnictw współczesnych Niemiec. Treść rozprawki zawarta jest w czterech rozdziałach. Pierwszy rozdział omawia istotę i ogólne cechy turystyki; w drugim — prof. Morgenroth definjuje turystykę jako ruch ludzi, którzy opuszczają na czas pewien stałe miejsce swego zamieszkania, by przebywać w innych miejscowościach, celem zaspokojenia swych potrzeb życiowych i kulturalnych lub pragnień osobistych. W miejscowościach swego chwilowego pobytu przebywają turyści wyłącznie w charakterze spożywców dóbr gospodarczych i kulturalnych. Turystyka nie ciągnie przeto żadnych bezpośrednich zysków materjalnych z terenów swego działania, lecz przeciwnie, przynosi im korzyści gospodarcze. Podkreślając doniosłe znaczenie gospodarcze turystyki, prof. Morgenroth zaznacza, iż spełnia ona nietylko funkcje przemysłu eksportowego, lecz stwarza również nowe źródła zarobkowania. Dwojakie są podstawy polityki, jaką do celów turystyki należy stosować. Pierwsza obejmuje utworzenie odpowiednich udogodnień turystycznych, a więc linij komunikacyjnych, hoteli oraz należytego rozwiązania kwestji paszportowej; druga dotyczy propagandy. W czwartym wreszcie i ostatnim rozdziale swej rozprawki prof. Morgenroth zastanawia się nad systemem statystyki turystycznej i domaga się międzynarodowego i jednolitego jej uregulowania.

Jednocześnie władze samorządowe Berlina przyznały berlińskiej Wyższej Szkole Handlowej roczną subwencję w wysokości 45.000 mk. na zorganizowanie katedry naukowej o turystyce (Fremdenverkehr). Badania nowego instytutu będą dotyczyły: 1) spoleczno-gospodarczych zagadnień turystycznych, 2) polityki i statystyki turystyki, 3) gospodarki przedsiębiorstw turystycznych, 4) turystyki i istoty hotelarstwa. 5) zagadnień prawnych turystyki, 6) techniki turystyki światowej i 7) turystycznej. Wykłady obejmą dotychczasowi profesorowie szkoły, ponadto zaś stworzone zostaną 3 nowe katedry zwyczajne zagadnień turystycznych. Na katedry te zostaną powołani: ekonomista, teoretyk zagadnień ruchu i fachowiec z dziedziny turystyki. L. R.

—:-:—

Wyjątki z poszeptów... bytu(?)

Niema ludzi bez wad. Wszyscy je mamy. Niektórzy z nas nawet bardzo wiele. Czy można uważać za zalety np. zezowanie, zanieczyszczanie powietrza wyziewami, zaniedbanych ust, dymem tytuniowym, ślinienie palców, zaśmiecanie ulic, chodników, kwietników, mieszkań, błocenie posadzek, plucie poza spluwaczkę lub ściek itp.?

Ale pewne wady można nieźle znosić, można do nich przywyknąć a nawet je polubieć, jeżeli należą do osób sercu miłych. Sam widziałem, jak pewna żona całowała pewnego męża w brodawkę na łysinie, chociaż on sam uważał ją (brodawkę — nie żonę) za jedną z wad swoich. Ona go kochała (żona — nie brodawka), więc łatwo przywykła do łysiny i brodawki, zżyła się z niemi w ciągu długich lat.

Są jednak wady, do których nie można się przyzwyczaić, które rażą i drażnią tem bardziej im dłużej trwają, im częściej się zdarzają.

Np. wady kierowców samochodowych. Siedzi rozparty, spogląda z pychą na pieszych przechodniów, gotów przejechać każdego, kto się w porę nie usunie. Jedzie za szybko po ludnych ulicach, mąci kurz, bryzga błotem, wypuszcza wielkie ilości dymu ze spalonej oliwy, nie ma tłumika, czyni piekielny huk eksplozjami gazu, szarpiąc o każdej porze dnia i nocy nerwy zdrowych i chorych, budząc ich ze snu, przyprawiając o bicie serca.

Czy to wszystko koniecznie tak być musi? Czy nie jesteście zdolni do uprzejmości panowie kierowcy, a do wprowadzenia pewnych ulepszeń panowie konstruktorzy?

Zastanowić się należy nad sposobami zaradzenia tym przeciwspołecznym obyczajom, i lekceważeniu ludzi, zwłaszcza zaś wypoczynku spragnionych lub chorych.

Jestem zwolennikiem tych sposobów wychowywania, które się posługują łagodnemi środkami w celu leczenia ludzi z wad antyspołecznych przez zmianę ich „mentalności". Represje jątrzą i są tylko wobec **niepoprawnych** konieczne.

Być może, że u nas niema takich, i że dla wprowadzenia lepszych obyczajów w kierowaniu samochodem wystarczy spokojne i uprzejme zwrócenie uwagi panom szoferom na konieczność pewnych zmian w ich postępowaniu.

Przepisy dla kierowców i przedsiębiorców samochodowych istnieją. W miarę rozpowszechniania się tego rodzaju lokomocji muszą one podlegać stałej rewizji i być uzupełniane nietylko w stosunku do usterek wyżej wymienionych, ale także do ochrony przed katastrofami.

Nadmierna szybkość, błędy w konstrukcji, lichy materjał, zużycie części składowych maszyny, zwłaszcza kierownicy, hamulców, osi, opon, niezręczność, roztargnienie, lekkomyślność, lenistwo w sygnalizacji kierowców, niedbalstwo w konserwacji — oto najczęstsze przyczyny katastrof.

Znawcom sprawia przykrość nietylko jazda zaniedbaną maszyną, z niezręcznym kierowcą, ale nawet sam widok gwałtownego brania zakrętów, zwłaszcza z góry ku dołowi, wjeżdżania na krawężniki i barjery, nieumiejętnego zmieniania szybkości itp.

Cierpi na tych wadach bezpieczeństwo jadących, przechodniów, i trwałość wozu, a wynikają one z niedokładności przy egzaminowaniu kierowców i z **niedostatecznej kontroli** przez władze wykonawcze, których czujność w tym zakresie działania powinna być zwłaszcza w **uzdrowiskach i zwłaszcza w górach,** obfitujących w znaczne pochyłości i wężownice przy naszych wąskich jezdniach — zdwojona. Tadeusz Mischke.

—:-:—

„Na skalnem Podhalu" Marji Curusiówny.

W niedzielę, 25 sierpnia, amatorzy rekrutujący się z członków Związku Górali, a więc górale, odegrali najnowszy sceniczny utwór młodej i rzeczywiście utalentowanej autorki ludowej p. Marji Curusiówny p. t. „Na Skalnem Podhalu".

Ostatnia regjonalna premjera zasługuje na to, aby jej poświęcić nieco więcej miejsca.

Sztuka p. Curusiówny napisana bezpretensjonalnie, nosi na sobie wybitne piętno regjonalizmu — w założeniu jednak i samym układzie ma znów stosunkowo mało wspólnego z

---

I. GAŁDYN.

Strzelci bukowińsci.

E kis djasi tak hołofiom — myślem se i staje z pościele, a siedziołek se hań w Bukowinie w chałupie Staska Stokfisa.

Otwiyrom okno, bo słonecko od Spisa juz zaziyrało zo gór na Bukowine i do nuka mojej izbecki.

Tatry prześlicne. Choć ta górole — e ci starzi — sie cudujom, tym panom, poco wej tak popróżnici po tyk turniak i reglak łachmaniom, jo telo jeno powiym — aj powiym, — ze ty bracie z dolin stoń se raniućko, kieś juz na tyk Bukowińskik wiyrak i przipotrz sie na ten cud przirody, pożryj sie w Tatry przi wychodzie słonecka podholańskiego. — bees widzioł, pocoś haf przijachoł, bo Tatry ino przi wychodzie i przi zachodzie słonka, wystawiajom na pokoz swoje klęte skarby.

Patrzołek i jo w Tatry, w toty moje Tatry, zielone upłazy, ale cos kie we wsi tryjont, śpiywy tele co cud. Co nośwarniyjsi łopci lecom wystrojyni ku skole, — to tyz i jo wysel na wieś.

Beł to dziyń 17 lipca. Po całym Podholu posły wici, a we wsi Bukowinie „Kula": Pon Prezydent, nostarsi nas „Gazda" dziś be w „mieście". Sićko sie zbiyrać i w miasto!

Strzelci bukowińscy ej łopci! zlatujom sie ze sićkik wiyrók: z Kramarzowego, Rusińskiego, Bachlydowego i insik, w bielućkik portkach i serdokak cyrwonyk. Tyn w kapelusie z piórke, tyn dopiyro se go przipino, e bo cos worce górol przez piórecka orlego.

Zleciało sie ik pięędziesiąt. Strojom karabinki, ciupaski i nózki, e strojom i śpiywajom:

Ej zbyrcały ciupaski, ej w karcmie na Ustupie,
Ej trzimojcie sie łopci, ej trzimojcie sie w kupie.

I trzimajom sie, ćwicom. Dusicka mi łymze ku nim nie wyskoci, ta mojo cisto górolsko. Komendant Łapka ik sikuje: zwyrtajom sie jak cyfki. Karabinki i ciupaski jeno sie migajom w ik rąckak. Ej wiycie kie som sićka w kupie, całe Podhole ik, kie karabinek w ik ręcak, ej Jezusicku Kochany, — wtos sie im opre.

Podchodzem ku nim, krzicom mi: niek zije! a pote: zje pócie s nami, przecieście gorol nie belejaki: A jo zedyć byk seł z wami co raty przeraty, ale cos kie nimom biołyk portek. Ozlecieli sie po wsi, naznosili portek, serdokok, kapelusi, ale cos, kie nie beło w Bukowinie drugiego takiego hrubego gazdy, a jo wcioł jeno w biołyk portkak...

Kie sie juz wyzwyrtali, komendant ik jesce poobziyrał, piórecka im popoprowioł, pote krótko komenda, — zwyrtli sie i pośli ku „miastu", ku Panu Prezydentowi, wtory, sie wej do nos obróciył, i na nase skolne Podhole zaźroł, — e... Boze!

Kiek se tak dumoł... i za nimi poziyroł, jak sie nieśli honornie, a lekućko, dolecioł mie jesce ik śpiyw:

Ej otwiyromy serca, otwiyromy dźwiyrze
Granitowyk zomków wyspani rycyrze,
Ej granitowyk zomków wyspani rycyrze.

Ej witojze nom Gazdo, Prezydencie Panie,
Bukowińskie wiyry, bier se w posiadanie,
Ej bukowińskie wiyry, bier se w posiadanie.

Warszawa w sierpniu 1929 r.

—:-:—

prymitywem. Nie jest to więc ani szopka ludowa, ani jasełka, ani jakiekolwiek mysterjum — jest to praca literacka, tak jak i każda inna, przez literata napisana i skonstruowana sztuka. Że niema ona tych literackich walorów, jest zupełnie zrozumiałem. Ma jednak dużo polotu i napisana jest z dużem nawet poczuciem sceniczności, ruchu i życia i tą dozą literackości, na jaką stać autorkę z ludu pochodzącą i nie mającą wyższych studjów.

Sztuka p. Curusiówny oparta jest poniekąd na motywach historyczno-regjonalnych i przenosi nas swą treścią w minione lata, tak słusznie w odczycie p. t. „Tatry wczoraj, dziś i jutro“ przez prof. J. G. Pawlikowskiego okresem turystyki „etnograficznej“ nazwanych. Widzimy więc na scenie odkrywcę Zakopanego i twórcę tejże właśnie turystyki, nieśmiertelnego dra Chałubińskiego, a obok niego Sabałę, młodego Kazimierza Tetmajera i cały ówczesny świat góralski, tak inny od obecnego.

Tematem sztuki p. Curusiówny jest miłość młodej dziewczyny Jagnisi do poety, której to miłości echo znajdujemy w poezji K. Tetmajera w przepięknym jego wierszu, gwarą góralską pisanym p. t. „List Hanusi“.

W sztuce p. Curusiówny najlepiej wypadają sceny rodzajowe z życia góralskiego, które ona tak dobrze zna. Wprowadzany przez nią często pierwiastek humorystyczny nadaje im swoistego charakteru, ożywia akcję i podnosi wartość sceniczną. Gorzej już nieco jest tam, gdzie chodzi o przedstawienie typu obcego jej, a więc w tym wypadku, o osobę poety — ale to nic dziwnego.

Samo wykonanie sztuki stało na właściwym poziomie. Wystawa była staranna, a urządzenie chaty góralskiej świadczyło aż nadto wymownie o poczuciu obowiązków inicjatorów wieczoru, aby regjonalizm podhalański okazał się w najwierniejszej szacie.

Tempo gry było nieco zbyt wolne, przez co akcja szwankowała i przedstawienie przeciągnęło się zbyt długo. Niemal wszyscy amatorowie wywiązali się należycie ze swego zadania, grając możliwie najlepiej i najstaranniej. Na szczególne wyrazy pochwały zasługują: pp. Anna Karpielowa w roli „młodej“ 70-cioletniej wdówki „do wzięcia“, Marja Curusiówna w roli Kubowej, Błachut w roli jej męża (przydałoby się nieco więcej życia), oraz naprawdę dobra w roli Jagniesi p. Anielka Bachleda Grubarzówna. Pan Andrzej Krzeptowski w roli poety, p. Stefan Krzeptowski w roli dra Chałubińskiego dostrajali się do całości, grając inteligentnie i spokojnie. Zbyt młodym był Sabała w osobie p. Wł. Karpiela.

Przedstawienie „Na Skalnem Podhalu“ poprzedził p. Stanisław Krzeptowski Biały dłuższem przemówieniem, poświęconem pamięci wielkiego przyjaciela ludu podhalańskiego dra T. Chałubińskiego, oraz opowiedzeniem bajecznej gadki Sabałowej, o tem, jak to Sabała z towarzyszami wybrali się w góry na polowanie.

Sala była zapełniona niemal do ostatniego miejsca, co też daje dostateczną miarę zainteresowania i pożyteczności urządzania tego rodzaju wieczorów regjonalnych.

—:—

Edwarda Rawiczówna.

Góry.

I.

Idę pod górskim obłokiem
W potoku cud rozszumiany —
Może przed smutnem mem okiem
Zabłysną miłe gencjany...

Wśród błąkających się ludzi
Pusto jest wciąż i zgiełkliwie —
Tu słońce co rano budzi,
Pachnie smrekowe igliwie...

Dziwem się czasem zachwycę,
Mgła skalne okrywa szczyty —
Pląsają górskie tęsknice
W potędze swej niezdobytej...

Myśl zatroskana się błąka,
A troską jej wciąż jedyną —
Co słodsze: deszcz, słońce, łąka,
Czy owce, co się nawiną...

Co rano w słońcu, co rano
Ma pląsy swe i pieszczoty —
Wołają górskie tęsknoty
Tęsknotę mą rozśpiewaną...

II.

Słów niema, by mówić o tem,
Bełkoczę tak jak niemowa —
Jak skalne szczyty mgła chowa
I jakiem słońce lśni złotem...

Jak płaczą górskie tęsknice,
Pląsając wpośród dni słoty —
I tamte, drugie tęsknoty,
Co w słońcu nurzają lice?...

Jak szumią w górach potoki,
Czy nie spłowiały gór ściany —
I czy nad szczyt poszarpany
Wędrują sobie obłoki?...

Codzienny pęd i odnowa —
Smreków wysmukłych starcie...
Bełkoczę tak jak niemowa —
Niezdarnie wciąż i uparcie...

—:—

Komunikaty.

SPRAWOZDANIE

z imprez urządzanych przez Sekcję Portu Lotniczego przy Z. O. R. w Zakopanem.

I. Zabawa-dancing w restauracji „Morskie Oko“ dnia 1 sierpnia br. Dochód zł 327'99 — rozchód 233'21 — czysty zysk 94'78 zł.

II. Przedstawienie Ben Ali'ego dnia 24 sierpnia. Dochód zł 204'70, rozchód zł 182'70, czysty zysk zł 22.

III. Dodatek 10-cio procentowy od cen dancingowych w czterech restauracjach: Hotel „Bristol“, Karpowicz i Syn, „Morskie Oko“ i Fr. Trzaska, w dniu 25 sierpnia br. Dochód zł 424'91, rozchód zł 87, czysty zysk zł 337'91. Przy tej sposobności należy podnieść obywatelskie stanowisko personelu gastronomicznego w lokalach: Fr. Trzaski, hotelu „Bristol“ i Karpowicza, którzy to pracownicy zrzekli się obiecanego im procentu przy ściąganiu dodatku na cele Budowy Portu Lotniczego w Zakopanem.

ZAWIADOMIENIE.

Zwraca się wszystkim P. T. Oficerom uwagę na lokale, które zdeklarowały członkom Z. O. R. opusty i tak: Apteka „Pod Białym Orłem“, F. Tabeau, zobowiązała się dać od receptur 15 procent, od specyfików zagranicznych i krajowych 10 procent, od specyfików francuskich 5 procent opustu.

Zakład krawiecki p. Lala i F. Mizia 10 procent opustu przy zamawianiu ubrań w powyższej firmie. Ubrania bez opustu z własnego materjału od 160—280 zł na raty.

Zakłady fryzjerskie „Alba“ przy ul. Krupówki i Józefa Bohdanowicza również przy ul. Krupówki zobowiązały się do 20 proc. opustu.

Bar „Empire“ zobowiązał się dla członków Z. O. R. specjalnie niskie liczyć ceny, wreszcie restauracja „Morskie Oko“ zobowiązała się do 20 proc. zniżki od wszelkich potraw i napoi.

Należy powyższe Firmy w całej rozciągłości popierać, ażeby przez stworzenie większego obrotu nie odczuły dochodowej straty.

Przewodniczący Sekcji:
Z. Kopeczny, por. inw. m. p.
Prezes Z. O. R.:
M. Linda, gen. m p.

—:—

Z Gremjum wł. pensjonatów.

P. H. Kozieradzki w Zakopanem. Bawi w Zakopanem od kilku dni p. H. Kozieradzki, prezes naczelnej organizacji hotelarstwa w Polsce i naczelny dyrektor największego w Polsce hotelu „Polonja“ w Warszawie. Pobyt p. Kozieradzkiego w Zakopanem ma na celu zapoznanie się z miejscową organizacją przemysłu hotelarskiego i w tym celu uczestniczyć będzie w posiedzeniu wydziału tutejszego Gremjum właśc. hoteli i pensjonatów, na którem omawiane będą sprawy organizacyjne, dotyczące nie tylko naszej organizacji wewnątrz, ale i na zewnątrz. Chodzi przedewszystkiem o to, aby hotelarstwo polskie, zorganizowawszy się, ujednostajnić mogło swą politykę odnośnie do całego szeregu spraw związanych z tym przemysłem, a między innemi do kwestji turystyki i zdrojownictwa, które to oba działy stanowią ścisły związek z przemysłem hotelarskim. P. dyr. Kozieradzki w czasie swej bytności w Zakopanem jest w stałym kontakcie z naszym prezesem p. dyr. Marjanem Jamonttem, który mu udziela szczegółowych danych o stosunkach panujących w przemyśle hotelarsko-pensjonatowym w Zakopanem i o jego potrzebach.

Sekcja dzierżawców. Kryzys ostatnich czasów, spowodowany zbyt intensywną rozbudową Zakopanego, dalej ogólnie ciężkiemi warunkami gospodarczemi w Polsce, a wreszcie nadmiernie wysokiemi czynszami dzierżawnemi, które naprawdę nie stoją w proporcji do dochodów uzyskiwanych z przemysłu pensjonatowego, zmusił szereg dzierżawców pensjonatów do lepszego zorganizowania się, w celu obrony zagrożonych interesów. W wyniku tego powstaje przy naszem Gremjum osobna Sekcja Dzierżawców Pensjonatów, która będzie miała za zadanie przez konsekwentne ujęcie sprawy w swe ręce, przez organizację i solidarność, dążyć do uregulowania kwestji wysokości czynszów dzierżawnych, a także do pewnego zainteresowania właścicieli domów w dochodach, względnie niedoborach gospodarki pensjonatowej. Ten drugi cel zrodził się z powszechnie znanej maksymy o solidarności. Trzeba wreszcie raz sprawę postawić jasno i oprzeć ją o wzajemny interes i zrozumienie wspólnego celu. Osiągnąć to można jedynie przez wspólne porozumienie i racjonalną kalkulację. Co do szczegółów powstania i zasad organizacyjnych Sekcji dzierżawców informować się można codziennie w godzinach urzędowych w Sekretarjacie Gremium, ulica Witkiewicza 1, nad Składnicą Towarową Gremjum.

—:—

Sport w Zakopanem.

Bieg rozstawny Zakopane—Morskie Oko—Zakopane.

Poza „Wyścigiem Tatrzańskim“, gromadzącym na starcie elitę świata automobilowego Polski i wielu kierowców zagranicznych, posiada Zakopane drugą ciekawą imprezę letnią — mniej może znaną szerszej publiczności, jednak pod względem sportowym stanowiącą pierwszorzędną atrakcję, jedyną w swoim rodzaju na całym terenie Polski. Jest to bieg rozstawny Zakopane—Morskie Oko—Zakopane rozgrywany corocznie przez zespoły klubowe złożone z 10 biegaczy.

Ma on już nawet swoją ustaloną tradycję. Od roku 1925-go wspaniała górska szosa do Morskiego Oka, ciągnąca się lasami na przestrzeni 31 kilometrów, przy różnicy wzniesień 550 mtr., jest terenem tego biegu, w którym stale biorą udział wszyscy lekkoatleci-narciarze zakopiańscy i wielu biegaczy zamiejscowych. Trasa biegu pozwala na skróty w rejonie Porońca i serpentyn pod „Wantą“, tak że faktyczna długość trasy wynosi w jedną stronę ok. 28 kilometrów. Zostaje ona podzielona na 10 etapów, o długości 1½—3 klm. zależnie od trudności terenu, na których rozstawiają się zawodnicy wchodzący w skład danej sztafety. Start wszystkich pierwszych biegaczy z rynku zakopiańskiego jest równoczesny. Każdy następny biegacz po otrzymaniu sztafety, przebiega swój odcinek, poczem pozostaje w miejscu w oczekiwaniu na powrót biegu od Morskiego Oka w stronę Zakopanego. Drużyna, która na całym dystansie, tj. ok. 56 klm. uzyska najkrótszy czas, zdobywa srebrny puhar i medale dla wszystkich swych członków.

Tegoroczny bieg — piąty z rzędu, odbędzie się w niedzielę, dnia 1 września 1929. Czas uzyskany przez zwycięską sztafetę SNPTT. w r. 1928 wynosił 3:21:16 (w stronę M. Oka 1:41:00), podczas kiedy w r. 1925 uzyskano tylko 3:40:30, zatem postęp jest ogromny. Dotychczas, oprócz sztafet klubów miejscowych, tj. SNPTT., Sokoła, Strzelca i K. S. Gewontu — brali udział w biegu zawodnicy z Nowego Targu, Krakowa i doskonała drużyna Kolejowego Klubu Sportowego z Katowic, która w roku ubiegłym ulokowała się na drugiem miejscu po SNPTT. w czasie 3:24:53, bijąc sztafety Sokoła i K. S. Gewontu.

Obecnie wszystkie kluby miejscowe prowadzą intensywny trening, pozatem zapewniony jest udział Kol. K. S. Katowice oraz prawdopodobnie sztafet K. S. Wisły i AZS. z Krakowa. Stanowiłoby to pokaźną cyfrę 60—70 biegaczy, to też trudności organizacyjne, rozwiezienie zawodników autami na etapy, obsadzenie punktów kontrolnych itp. wymagają dużo pracy, którą kieruje Komitet złożony z przedstawicieli SNPTT., Sokoła i Strzelca. Znaczne koszta związane z biegiem pokrywają kluby przy bardzo wydatnej pomocy Zarządu Uzdrowiska i Gminy, które to władze okazują pełne zrozumienie dla tej imprezy.

Jak dotychczasowa praktyka wykazuje — popularność tego biegu jest ogromna i przewyższa pod tym względem wszystkie inne zawody letnie na terenie Zakopanego. To też na starcie widzi się zarówno młodych adeptów lekkiej atletyki, jak i weteranów narciarstwa, jak inż. K. Schiele, Franciszek Bujak i inni, którzy doskonale oceniają niezaprzeczoną wartość takiego biegu dla utrzymania się w należytej formie do biegów narciarskich. Pozatem wspólny wysiłek dla uzyskania przewagi na tak rozległej przestrzeni trasy, gdzie każdy przyczynia się choćby kilku sekundami do wywalczenia zwycięstwa, przeważającego się to na jedną, to na drugą stronę — taki wspólny, długotrwały wysiłek zacieśnia znakomicie szczerą przyjaźń klubową, wzajemne zaufanie i zgranie się całych drużyn, wykluczając prawie zupełnie niezdrową często rywalizację jednostkową. Jest to jeden z najbardziej przekonywujących argumentów, świadczących o wielkiej wartości sportowej takiego biegu, odbywającego się przytem nie w dusznej atmosferze boiska miejskiego, ale w ożywczem powietrzu górskiem, wśród cudnej panoramy szczytów tatrzańskich.

Adam Krzeptowski.

Kronika.

Konferencje z p. Wojewodą. Odbyły się w Zakopanem z okazji pobytu w niem pp. Wojewody krakowskiego dr. M. Kwaśniewskiego i Wicewojewody dr. Ducha, konferencje, w których wzięli udział pp. burmistrz Zakopanego L. Winnicki, komisarz rządu dla uzdrowiska płk. T. Piątkiewicz, inspektor wydziału samorządowego w województwie krakowskiem p. Chmielowski, oraz p. arch. Karol Stryjeński. Tematem konferencji były — sprawa powołania do działalności Komisji uzdrowiskowej, sprawa wzajemnego stosunku obu na terenie Zakopanego działających władz.

Akademja Komitetu Floty Narodowej. We wtorek wieczorem w starej sali „Sokoła" odbyła się zorganizowana przez Związek Przyjaciół Zakopanego akademja Komitetu Floty Narodowej. Na program złożyły się produkcje tut. chóru „Echa Tatrzańskiego" pod batutą prof. Mistrzyka, przemówienie p. gen. M. Zaruskiego, generalnego sekretarza Komitetu, deklamacja p. M. Curuśiówny, bajeczne i do programu dostosowane piosenki znakomitego Marjana Rentgena i wreszcie wyświetlenie filmu morskiego, przedstawiającego głównię prace około budowy portu w Gdyni. P. gen. M. Zaruski w swem przemówieniu dał zebranym, niestety nielicznie, gościom, rys historyczny stosunku do morza, z którego dowiedzieliśmy się, że niestety, tak jak i teraz, tak i dawniej, Polska, względnie jej obywatele, zbyt mało objawiali zrozumienia dla tego żywotnego interesu naszego, przez co dopuścili do odepchnięcia ich od morza, od tego okna na świat, dającego możność ekspanzji i politycznej i gospodarczej. Przemówienie swe zakończył p. gen. Zaruski apelem o stworzenie w Zakopanem miejscowego koła komitetu i o poparcie jego wysiłków w każdym kierunku.

Zlikwidowanie szajki złodziejskiej. Przy końcu czerwca br. zaczęły się na terenie Zakopanego zdarzać częste kradzieże przez otwarte okna, które trwały niemal przez cały sezon. Pisaliśmy o nich parokrotnie, zwracając mieszkańcom uwagę na konieczność zamykania okien w pewnych porach dnia i nocy. Policja mimo energicznych poszukiwań nie mogła przez czas dłuższy wpaść na ślad sprawców i dopiero w ubiegłym tygodniu jej się to udało. Trudność wyłowienia sprawców miała swą przyczynę w tem, że złodzieje nie rekrutowali się z t. zw. „fachowców", a przebywając w Zakopanem na robotach, kradzieżami zajmowali się przygodnie, chociaż z dużym sprytem, nie wzbudzając najmniejszych podejrzeń. Uciążliwe poszukiwania prowadzili przez przeciąg kilku tygodni wywiadowcy tut. komisarjatu P. P. pp. Rachlewicz i Wiśniewski. Po uchwyceniu nici, zarzucono na szajkę sieć i ujęto ją w dniach 23 i 24 b. m., odstawiając do aresztów sądowych w Nowym Targu. W szajce tej znaleźli się zatrudnieni przy pracach nad przedłużeniem koryta uregulowanego Bystrej, niejacy: Józef Jugowiec z Zawadki, pow. myślenicki i Jan Spytek z Czesławia, pow. wielicki, dalej służący p. C. z Zakopanego, Jan Toporkiewicz z Wilkowiska, pow. limanowski, Jakób Trojan z Pcimia (myślenickie), oraz brat Jana, bezrobotny i chory na gruźlicę Ludwik Spytek, a wreszcie kochanka Jugowca, Zofja Dudzik z pow. wielickiego, służąca i kucharka, która przechowywała u siebie skradzione rzeczy i siostra Spytków Aniela. Hersztem szajki złodziejskiej był Jugowiec, który już jednak ma za sobą bujniejszą przeszłość, był trzechkrotnie karany za kradzież i dezercję. Przy ujęciu szajki odebrano masę skradzionych rzeczy. Szajka ta dokonała kilkunastu kradzieży na szkodę różnych osób, jak w pensj. „Atlas", „Bocian", „Jasna Pani", u prof. Al. Brücknera z Bydgoszczy na Sobczakówce, u p. Chołoniewskiego na Antałówce u Łuszczka, u p. rabina Eichensteina, gdzie złodziejaszki skradły t. zw. „dałes", z którego porobili sobie onuce, dalej w dwu willach na Skibówkach itd. Szkoda przez nich uczyniona dochodzi do kilku tysięcy złotych.

Krupówki gotowe. Nareszcie po przeszło dwu miesiącach pracy, zakończono je w sobotę 24 sierpnia, łącząc wybrukowaną część pod pocztą z częścią szutrowaną dolnych Krupówek. Ulicy jeszcze jednak w dniu tym nie otwarto, gdyż bruk na kilkunastowej przestrzeni nie był jeszcze uszczelniony. Dokonano tego w dniach następnych, poczem ruch na całej przestrzeni Krupówek został uruchomiony. Obecnie punkt ciężkości prac Pow. Wydz. Drogowego znajduje się na ulicy Zamoyskiego, gdzie poszerza się jezdnię kosztem chodnika.

Wycieczka belgijska. W sobotę, dnia 24 sierpnia bawiła w Zakopanem wycieczka przemysłowców belgijskich z ministrem belg. handlu i przemysłu Heymanem na czele. Wycieczce towarzyszyli pp. wicewojewoda Dr Duch, starosta Skalecki i delegaci naszych ministerstw spraw zagranicznych i handlu i przemysłu. Uczestnicy wycieczki, którzy tu przybyli samochodami z Krakowa, zwiedzili po spożyciu obiadu w hotelu „Bristol" Morskie Oko w Tatrach, poczem wieczorem odjechali do Krakowa.

Tydzień Tatrzański został zakończony w sobotę, dnia 24 bm. pięknym odczytem znakomitego naszego powieściopisarza Ferdynanda Goetla p. t. „Człowiek opiekun świata". Publiczności było bardzo dużo i nie dalecy będziemy od prawdy, jeżeli powiemy, że sala była pełna. Piękny odczyt p. F. Goetla pokaże się prawdopodobnie w całości na łamach naszego pisma i to w jednym z najbliższych numerów. W treści swej poruszył on ciekawe zagadnienie stosunku człowieka do przyrody, który jednak mimo roli „opiekuna", jaką wziął

na siebie człowiek, nie daje zbyt dobrej charakterystyki człowieka. Podporządkowanie całej przyrody, całego świata zwierzęcego i roślinnego, tylko jednej maksymie — wszystko dla celów materjalnych, doprowadza do tego, że cała przyroda ginie i przepada w łakomej paszczy molocha ludzkiego. Poza p. Goetlem w dniach poprzednich, a więc w środę (21. 8.) mówił p. prof. W. Szafer o parkach narodowych w górach skalistych Półn. Ameryki, w czwartek p. dr. Marjan Sokołowski o parkach narodowych włoskich, a wreszcie w piątek p. inż. Ant. H. Jasieński o „Przyrodzie a kulturze materjalnej". Przyznać trzeba z dużem zadowoleniem, że tegoroczne odczyty „Tygodnia Tatrzańskiego" cieszyły się stosunkowo bardzo dużem powodzeniem, a sala Morskiego Oka rzadko na których koncertach, czy przedstawieniach, miewała tylu gości.

Zabójstwo z zemsty. W czwartek, 22 sierpnia, około godziny 7 wieczór, Jan Sobański Zarycki, gazda z Zakopanego, spotkał na Ciągłówce Andrzeja Stocha z Zubsuchego, do którego czuł już od dawna nienawiść i któremu się już niejednokrotnie odgrażał zemstą. Po krótkiej wymianie słów, Zarycki dobywszy rewolweru strzelił trzykrotnie do Stocha, raniąc go jednym celnym strzałem śmiertelnie w brzuch. Kula przebiła żołądek. Rannego Stocha przeniesiono do szpitala, w którym zmarł w dwudziestoczterech godzin po zranieniu. Sprawca zabójstwa zbiegł i ukrył się na Zubsuchem, gdzie go jednak policja odnalazła i aresztowała.

Nadejście tablicy Asnykowskiej. W tych dniach nadesła nareszcie z Warszawy, odlana w warszawskiej firmie, tablica pamiątkowa ku uczczeniu 100 rocznicy urodzin wielkiego poety i pierwcy Tatr, Adama Asnyka. Tablica ta powinna była być już przed dwoma laty wmurowana w miejscu na ten cel przeznaczonem, t. j. na Hali Gąsienicowej, nie pozwoliła jednak na to niesłowność odlewacza, który ciągnął z tą robotą przez przeszło dwa lata. Nie staje więc już nic na przeszkodzie i uroczystość uczczenia wielkiego poety odbędzie się niebawem, o czem zresztą jeszcze podamy. Obecnie Z. P. Z. wraz z delegatami ogólnopolskiego komitetu opracowuje szczegóły uroczystości, przygotowuje stronę techniczną i czyni zabiegi, aby uroczystość wypadła jak najokazalej i odpowiadała swym poziomem znaczeniu i powadze chwili.

Ruch gości. Ostatnie dnie sierpnia wykazują duże ożywienie ruchu gości, ale już w odwrotnym kierunku, t. j. ku domowym pieleszom. Pociągi odchodzą szczelnie zapełnione, szczególnie rodzinami, dla których zbliżający się termin otwarcia szkół jest sygnałem do odlotu. Pozostają jeszcze tylko ci, których ten termin nie krępuje. Mimo to ruch przyjezdnych nie wykazuje znów zupełnego zastoju, czego dowodzi przedewszystkiem zamieszczona w niniejszym numerze, a jeszcze ciągle duża, lista gości, oraz dane statystyczne biura meldunkowego Zarządu Uzdrowiska. Według tych danych w ciągu tygodnia od 19 do 26 sierpnia przybyło do Zakopanego około 1.700 osób, a liczba meldunków osiągnęła, licząc od 1-go kwietnia br., cyfrę rekordową: 16.566 meldunków, czyli osób około 25.000, co daje nam w stosunku do tego samego okresu z roku przeszłego nadwyżkę: 869 meldunków, czyli osób ponad 1.300.

Benefisy. Druga połowa sierpnia jest zwykle okresem benefisów orkiestr, które w swych wieczorach benefisowych pożegnać się pragną z gośćmi, dla których przez ciąg kilkunastu miesiecy pracowali nieraz i ponad siły. W ubiegłą sobotę odbyły się szczególnie dwa miłe benefisy, gdyż oba zespoły urządzające je, zasługiwały na poparcie ich wysiłków przez publiczność. Oba też cieszyły się niezwykłem powodzeniem, gromadząc na salach dancingowych tłumy gości. Szczególnem powodzeniem cieszył się benefis orkiestry Weinrotha w sali restauracyjnej „Morskiego Oka", zapełniając ją do ostatniego miejsca i przeciągając zabawę do godziny 7 rano. Na benefisie tym popisywała się po raz pierwszy zaangażowana na występy niezwykle utalentowana tancerka Damajanti. Drugi benefis w „Bristolu" sympatycznego i w Zakopanem od paru już lat stale w salonach grywającego zespołu Front-Heyman, uroznaicony był występami takich asów polskiego humoru, jak. Marjan Rentgen i Konrad Tom. Nic też więc dziwnego, że zabawa i ta była ochocza i beztroska.

„Wesele Krakowskie". W sobotę, dnia 24 sierpnia, w starej sali „Sokoła", bawiące w Zakopanem nauczycielstwo urządziło wieczór pod nazwą „Wesele Krakowskie". Wieczór udał się znakomicie, barwnością, werwą, melodjami i tańcami porywając za serca.

„Towarzystwo Teatru Polskiego w Zakopanem". Dowiadujemy się, że założone w Zakopanem przed dwoma laty Tow. budowy „Świątyni Sztuki Polskiej w Zakopanem" ma w najbliższym czasie przemienić się i na nowo zorganizować w „Tow. Teatru Polskiego". W bieżącym tygodniu odbyło się już pierwsze zebranie informacyjne.

Nowy program w „Morskiem Oku". Z dniem 1 września następuje w sympatycznym i najmodniejszym obecnie w Zakopanem lokalu rozrywkowym w „Morskiem Oku" zupełna zmiana programu. Obecnie grywający tam zespół Weinroth-Band, z żalem żegnany przez publiczność, odlatuje na zimowe leże do Łodzi, gdzie grywa stale w „Grandzie", a przychodzi nowy zespół S. Golda i Freda Schera. W programie atrakcyjnym również zmiana. Miejsce bajecznej tancerki Damajanti zajma znane już z wiosennych w Zakopanem występów Sisters Lauree. Pozatem w dniach 29, 30 i 31 sierpnia występowała na dancingach wieczornych młodziutka polska tancereczka, Irenka Getrey.

Rozbudowa stacji meteorologicznej. W ub. tygodniu bawił w Zakopanem dyrektor Pań-

stwowego Instytutu Meteorologicznego Stefan Hlasek. P. dyr. Hlasek omawiał tu na miejscu z miejscowemi czynnikami sprawę rozbudowy i przeniesienia stacji meteorologicznej. Stacja ta, znacznie rozszerzona i udoskonalona, ma być w przyszłości przeniesiona do nowo budować się mającej części Dworca Tatrz. P. T. T., gdzie znajdzie specjalne i odpowiadające jej zadaniom, dzięki zgodzie władz Tow. Tatrz., odpowiednie lokum. Do kosztów rozbudowy i przebudowy stacji ma się przyczynić, w myśl statutu, w pewnej mierze Zarząd uzdrowiska, który też wstawi w preliminarz budżetowy na rok przyszły odpowiednią kwotę. Rozbudowa stacji meteorolog. w momencie zamierzonej budowy portu lotniczego jest bardzo na czasie, gdyż wszyscy chyba wiemy, jak ważną rolę w komunikacji lotniczej odgrywają biuletyny i szczegółowe a precyzyjne dane co do stanu pogody i warunków atmosferycznych, stacyj meteorologicznych.

O zniżenie taryfy kolejowej. Zapytywani z wielu stron, sami wreszcie zapytujemy, dlaczego Dyrekcja Kolei Państwowych, mimo, że kolej lokalna Chabówka — Zakopane, przeszła jeszcze z dniem 1 stycznia 1929 r. na własność Państwa, pobiera od biletów przejazdu na tej przestrzeni dodatek 50 proc., dozwolony jedynie na linjach prywatnych? W czasie gdy wszystkie zarządy kolejowe na całym świecie starają się jak najbardziej, w dobrze zrozumianym i własnym interesie, iść jak najdalej turystyce i zdrojownictwu na rękę i stosują na swych linjach jak najdalej idące zniżki — u nas Dyrekcja Kolejowa nietylko ogranicza te ulgi do minimum, ale tam nawet gdzie nie ma do tego prawa, stosuje dodatkowe opłaty, za rzekomą prywatność linji i to linji — par excellence — turystycznej. Wyrażamy nadzieję, że ta niewłaściwość zniknie i to zaraz i że równocześnie Dyrekcja Kolejowa, broniąca się poprzednio właśnie tą prywatnością linji i związanej z tem wyższej taryfy, przy usunięciu tej anomalji wprowadzi równocześnie na dworcu kolejowym automaty z biletami peronowemi....

Obcokrajowcy w Zakopanem. Na podstawie szczegółowych danych statystycznych, dowiadujemy się, że w maju b. r. bawiło w Zakopanem 30-tu obcokrajowców, w czerwcu 174-ech, w lipcu aż 521. Najwięcej bawiło Amerykanów. Przez cały ten czas, tj. maj, czerwiec i lipiec było z Ameryki — 318 osób. z Prus 75 osób, Anglji 66, Austrji 39, Czechosłowacji 38, (Czechosłowaków było stanowczo znacznie więcej i cyfra ich przewyższyłaby może nawet cyfrę Amerykanów, gdybyśmy uwzględnili liczne jednodniowe wycieczki naszych sąsiadów samochodami i autobusami), Gdańska 25, Danji 23, z Francji i Rumunji po 15, Węgier 14, Jugosławji 11, Belgji 10, Irlandji 8, Holandji 7, Grecji i Finlandji po 6, ponadto 5-ciu dały następujące państwa: Szwajcarja, Sowiety, Bawarja, Hiszpanja, Saksonja, Szwecja, Australja, Brunszwik, Estonja, Litwa, Łotwa, Malta, Norwegja, Wirtembergja i inne.

———oOo———

Z literatury Tatrzańsko-Zakopiańskiej.

Stefan Zwoliński. „Z podziemi tatrzańskich". Ukazała się pod tym tytułem, jako odbitka z VII rocznika „Wierchów", organu Polsk. Tow. Tatrz. broszurka, w której znany taternik p. Stefan Zwoliński, opisuje rezultaty kilkakrotnych wycieczek, połączonych z badaniami tajemnic Groty Kasprowej Niżniej. Broszura zaopatrzona w sześć zdjęć fotograficznych i dokładny plan tej niezmiernie ciekawej, a tak mało znanej, o ile chodzi o jej wnętrze, groty, napisana barwnie i żywo, znajdzie zapewne wielu czytelników wśród licznych rzesz taternickich i będzie bodźcem dla niejednego do badania tajemnic podziemnego świata Tatr.

Sprawozdanie Dyrekcji Gimnazjum Państw. w Zakopanem. Sprawozdanie Dyrekcji Gimn. Państw. w Zakopanem za rok 1928-29, zawiera w części nieoficjalnej rozprawkę p. prof. Józefa Bielawy pod tytułem „Próba nauczania języka łacińskiego metodą laboratoryjną", dalej p. dyr. Dr. Stanisława Turowskiego rozprawkę pod tyt. „Idea gimnazjów sanatoryjnych". W części urzędowej, zwykle w sprawozdaniach podawane: Wykaz pracowników zakładu, programy nauk, tematy wypracowań piśmiennych, tematy maturyczne, lektury i referaty, dalej sprawozdania organizacyj uczniowskich, Kronikę zakładu, klasyfikację uczniów i t. d. Niektórym tym działom poświęcimy przy wolnem miejscu nieco miejsca na łamach naszego tygodnika, ale dopiero w okresie jesiennym, gdy czas i miejsce na to pozwolą. Głównie interesują nas obie rozprawki, a dalej sprawozdania organizacyj uczniowskich, które są ciekawym przyczynkiem do życia młodzieży w Zakopanem.

Lista gości

z dni 21, 22 i 23 sierpnia 1929.

Andrzejewski Józef, Poznań, Baszta.
Adlerówna Róża, Kraków, Zamoysk., Tatar.
Andrzejczak Stan., Toruń, Czerw. Krzyż.
Abramska Marja, Warszawa, Cis.
Asłanowski Franciszek, Katowice, Ślązaczka.
Adlerówna Zofja, Warszawa, Śnieżka.
Antonczykówna Irena, Radom, Bohdanówka.
Abrahamer Genia, Kraków, Witkiewicza 16.
Abgarowicz Kazimiera, Poznań, Asłanówka.

Bajer Czesław, Łódź, Krzept., Karpiel.
Barow Luba, Warszawa, Baranówka.
Barzyk ks. Stanisław, Rzeszów, Księżówka.
Bąkowski Szczepan z r., Poznań, Złota Pani.
Banasiówna Zofja, Bielsko, Jasna Pani.
Banaś Józef, Welnowiec, Jasna Pani.
Blatt dr. Benedykt, Lwów, H. Sport.
Bąkowski Józef z ż., Poznań, Jasny Domek.
Bauer Rudolf z ż., Lwów, h. p. Gewontem.
Błaszczykowa Marja z r., Piotrków, Królewianka.
Beim Aleksander, Warszawa, Ukrainka.
Beyer Tadeusz, Łódź, Krzept., Karpiel.
Bregulla Clara, Grottkau, Krokus.
Benker dr. Wilhelm, Lwów, H. Europejski.
Bem Jadwiga, Warszawa, Wenecja.
Beller Alfred, Łódź, **Marilor.**
Bełdowska Karolina, Kraków, **Wersal.**
Bessertowa Zofja, Poznań, Kościel. 1520.
Bernal Stefanja, Kraków, Szkolna, Tylkowa.
Benecka Zofja, Kalisz, h. p. Gewontem.
Berlstein dr. Wilhelm, Lwów, Przystań.
Birgelman P., Warszawa, Szymony, Łukaszczyk.
Birenholc Br., Warszawa, Skibówki, Walczak.
Brill Juljan, Warszawa, Albion.
Bloch dr. Anna z s., Tarnów, Halka.
Brzozowska Aleksandra, Warszawa, Bristol.
Bloch Margarete, Niemcy, Krupówki 35.
Bondar Albin, Słonim, Czerw. Krzyż.
Buchalech Teofila, Warszawa, Eldorado.
Bulanda Bogusław, Jasło, Gordona.
Budzanowska dr. Henryka, Katowice, Przystań.
Burczenik Eug. z ż., Warszawa, Stamary.
Bukowska Stanisława, Kielce, Orawianka.
Bychowski Gustaw, Warszawa, Silwa.

Castały Helena, Wejherowo, Ryś.
Ciesielski Kazim., Poznań, Orion.
Cieślak Aleksander, Wyglądy, Maryśka.
Ćwikliński Tad. z ż., Tarn. Góry, **Bristol.**
Ciesielski Józef z ż., Lwów, Lalka.
Crosbie Monika, Woodlands Cork., Gencjana.
Cywiński Wład., Bydgoszcz, Helenka.
Chlipalska Janina, Kraków, Poznanianka.
Chmielewska Helena, Warszawa, Oaza.
Chrzanowska Wanda, Kraków, Orion.
Chełmińska Józefa, Wiedeń, Dom Chałub.
Chajetz Józef z ż., Warszawa, h. p. Gewontem.
Chrościcki Bronisł., Warszawa, H. p. Gewontem.
Chmielewski Mieszysław, Poznań, Stamary.
Chomicz dr. Stanisław, Łódź, **Maraton.**
Cholewa dr. Józef, Kraków, Czerw. Krzyż.
Czajkowski Lucjan z ż., Warszawa, Ruczaj.
Czarnocka Denhoff dr. W., Warszawa, Roztoka.
Czarnecka Bernsztok L., Warszawa, **Renaissance.**
Czajkowski Brunon, Poznań, Hala Gąsien.

Dąbrowski Wacław, Warszawa, Oaza.
Dąbrowski dr. Włodz., Katowice, M. Oko.
Dańkowski Stan. z ż., Kraków, Staszeczkówka.
Daszyński Kazimierz, Gniezno, Czerw. Krzyż.
Dąbrowski Henryk, Warszawa, **Warszawianka.**
Danielewski Jan, Gdańsk, San. Hawranka.
Dajczman Sara z siostrą, Łódź, Poraj.
Dawidson Lidja z s., Warszawa, Świt.
Dąbrowska Helena, Kalisz, H. p. Gewontem.
Derylo Ewa, Wilno, Wybrana.
Dębska Jadwiga, Warszawa, Silwa.
Dzierzgowski Stan., Poznań, Baszta.
Dniestrzańska Miecz., Wieliczka, Staszeczkówka.
Dzięćkowska M., Warszawa, Skibówki Mraczelnik
Dizner Józef, Warszawa, Jaśka.
Dziubanówna Zenobja, Sanok, Odrodzenie.
Dolatowa Stanisława, Ostrów Wkp., Ryś.
Dominiczak Miecz. z ż., Poznań, Staszeczkówka.
Dobrowolska Zofja, Warszawa, Krupówki 17.
Dudziński Stan. z ż., Warszawa, Dom Wycieczk.
Dymkowski Hieronim, Bydgoszcz, Bristol.

Ewer Wellham Norman z r., Londyn, Gencjana.
Ejlenberg Ester, Łódź, Dworek.
Eljasik Marja, Warszawa, Dom Zdr. S. U. P.

Felberg Edmund, Radom, **Marilor.**
Fefer Lejb., Warszawa, Anastazja.
Fiszman Leon z ż., Poznań, Morskie Oko.
Fink dr. Adolf, Tarnów, Poraj.
Filozof Aleksander, Warszawa, Kamilla.
Florczak Jadwiga, Poznań, Lalka.
Feltynówna Janina, Kraków, Orla.
Fuhrmanówna Sabina, Gródek Jag., **Miła.**

Galewski Alfred z siostrą, Warszawa, Eldorado.
Grabski Władysław, Grabkowo, Czerw. Krzyż.
Gąsiewiczowa Wikt. z r., Kumorowo, Wacława.
Granat Józef z ż., Warszawa, Grunwald.
Galiński Walenty z s., Bielejewo, Wierchy.
Gładych Feliks, Zamość, **Leśniczanka.**
Galiszanka Zofja, Nowolipki, Skaut.
Gąssowski Janusz, Skierniewice, Hala Gąsien.
Gątkiewicz Feliks z ż., Kraków, M. Oko.
Garncarzowa Zofja, Kraków, Czerw. Krzyż.
Grażyński dr. Michał, Katowice, Stamary.
Garfinkiel Salomon, Warszawa, Gosp. Włóczęgów
Gecen Zeno, Łódź, Krzept., Karpiel.
Gertrud Beisel, Poznań, **Maraton.**
Gębala Stanisław, Radzyń, Czerw. Krzyż.
Grzesiowski Juljan, Lwów, Złota Pantera.
Girsovits Masa, Warszawa, Gosp. Włóczęgów.
Gotfryd Regina, Radom, Piast.
Gosieniecka Marcela z c., Poznań, Świetlana.
Gout Eugenja, Warszawa, Strąż., Guziak.
Gorgowicz Jadwiga z c., Lwów, Złota Pantera.
Goldflam Berta z siostrą, Warszawa, Świt.
Górski Stefan, Poznań, Morskie Oko.
Gołaszewski ks. Stan., Sosnowiec, Księżówka.
Górski dr. Konrad, Morskie Oko.
Goldlust Roman, Kraków, Zagórze.
Gruszczyńska Marja, Łódź, Jaworzynka.
Grüner Juljan, Kraków, Blanka.
Guranowski Aleks. z r., Warszawa, **Marilor.**
Grunwald Janina z s., Dąbrowa Górn., Roztoka.

Hartmorówna Irena, Łódź, Podolanka.
Hand Leonard z ż., Ameryka, Bristol.
Haberman M. Wolf, Lwów, Szymony, Groblowy.
Harażna Janina, Żoliborz, Świetlik.
Hałatkiewicz Kazim., Kraków, h. Sport.
Hałatek Władysław z ż., Kęty, **Biały Dom.**
Hanusiewicz Wład., Kieleckie, H. p. Gewontem.
Herszberg Bron., Warszawa, Przystań.
Hejman Włodzimierz, Warszawa, Morskie Oko.
Herkner Marja z wn., Warszawa, Sobiczkowa.
Hellstein Marja, Kraków, Silwa.
Hirszbergowa Marja, Kraków, Morskie Oko.
Homa Henryk, Bielsko, Jaworzynka.
Hoffman dr. Eugenjusz, Krosno, Biały Dworek.
Holländer Regina, Opawa, Nowot., Faulhammer.
Hobler Tadeusz, Tarnów, Stamary.
Huminicki Stanisław, Warszawa, Bristol.

Iciekowa Emilja z c., Kraków, **Maraton.**
Imiela ks. Jerzy, Piaski, Księżówka.

Jay Piotr, Ameryka, Bristol.
Jay Bartow Louisa, Ameryka, Bristol.
Janowska Marja, Warszawa, Halszka.
Janowski Stan., Kraków, **Warszawianka.**
Jarosz Kazimierz, Kraków, Nietota.
Januszkiewicz Aleks. z s., Wilno, Stamary.
Jankiewicz Jarosław, Gostyń, Księżówka.
Jeziorski Jan z r., Dęblin, Szałas.
Jerzyńska Irena z s., Warszawa, Leśniakówka.
Jessówna Iza, Poznań, Urocza.
Jellenta Cezyra, Warszawa, Morskie Oko.
Julinek Olga, Warszawa, Litwinka.
Just Anna, Łódź, Poraj.

Karzel Karol z r., Poznań, w górach.
Krakowiak Hipolit, Warszawa, Sarjusz.
Kajowa Marja, Bydgoszcz, Czerw. Krzyż.
Krarup Signe, Kopenhaga, Szałas.
Kaczurba dr. Feliks z r., Przemyśl, Zamieć.
Kwasikowa Julja z c., Przemyśl, Ruczaj.
Kaufteil dr. Maksym. z ż., Kraków, H. Europejski.
Karbowski Kazimierz, Poznań, H. p. Gewontem.
Karolciakowa Marja, Poznań, H. p. Gewontem.
Kapelusznik Hipolit, Łódź, Marysin.
Karpiński Adam, Biała Podl., Schron. w Rozt.
Kaczewski Tomasz, Warszawa, Skibówki 17.
Kamberski Miecz. z ż., Warszawa, M. Oko.
Klaczko Łazarz, Semiatycze, Sarjusz.
Klenberger Hanka N. z ż., Kraków, M. Oko.
Kleinówna Gertr., Czuchów, Nowot., Rzepczak.
Keisberg Ella z c., Kraków, Kujawianka.
Kelber Ludwika, Wiedeń, Morskie Oko.
Keim Janina z m., Warszawa, Ostoja.
Książkiewicz Feliks, Lwów, Złota Pantera.
Kwiatkowska Stan., Warszawa, Kamilla.
Klisz Bronisława, Tarnów, Halka.
Kozłowski Marjan, Warszawa, Goplana.
Kopystańska Aleksandra, Lublin, Flora.
Kosmulski Lucjan, Kowel, Cieślówka.
Kostrzewska Wanda, Poznań, Ryś.
Kiozenberg Seweryn, Warszawa, Bursa Szk. Prz.
Kondraski Jan, Janów Podl., Czerw. Krzyż.
Kozerski Miecz. z ż., Warszawa, Wenecja.
Kowalski Fr. i M., Ciekliń, Lunieczka.
Komorowski ks. Franc., Inowrocław, Księżówka.
Kostorkiewicz Tad., Kraków, Gordona.
Kossuth Stanisław z ż., Katowice, H. p. Gewontem
Konaszewski Tad., Trzebinia, Zagłoba.
Korngold dr. Jakób, Kosówka do B.
Kowal Apolonja, Warszawa, Warsz. Kasa Chor.
Kofler dr. Szymon, Lwów, Mascotte.
Klozówna Elza, Łódź, Dom Wycieczk.

Knopf dr. Kzimierz, Lwów, Dworzec Tatrz.
Kozakowski Jan, Warszawa, **Warszawianka.**
Kokieli Zygmunt, Gostyń, Orlątko.
Kołodziejska Marja, Lwów, Baranówka.
Korszonowski Stefan, Warszawa, Oleńka.
Konopka dr. Leon, Rzeszów, H. p. Gewontem.
Koszko Jadwiga, Kalisz, Dom Zdr. S. U. P.
Kościńska Ant. z siostrą, Szopienice, Bristol.
Konopko Piotr, Odrodzenie.
Kruk Henryka, Lwów, Strzecha.
Kuncewicz Adam, Warszawa, Oaza.
Krupiński Stefan, Warszawa, **Miła.**
Kruk Ludwik z r., Poznań, **Januszek.**
Kucharska Janina z c., Warszawa, Szałas.
Kurlandowa Fela z s., Wieluń, Stochówka.
Krupina Franciszka, Warszawa, Wacława.
Klug Emil, Kraków, Pod Sokołem.
Kuchciński Władysław, Katowice, M. Oko.
Kurdykowska Marja, Inowrocław, Lalka.
Kuligowska Marja, Sochaczewo, Pol. Dom Zdr.
Krzyśkiewicz Antoni, Nyszków, Bagatela.
Krzyształowski Leon, Przemyśl, Olimpjada.
Krzywicka Stanisława, Kielce, Irusienka.
Krysiński Wład. z r., Żelechów, h. p. Gewontem.

Leuer Marjan, Kraków, Podhale.
Landau Ruth, Warszawa, Beringerówka.
Landy dr. Ludwik, Kraków, H. Europejski.
Landau Markus, Kraków, Bocian.
Lewkowicz dr. Ksawery, Kraków, Wojciechowo.
Lerner Rozalja, Łódź, Cis.
Lechowska Irena, Warszawa, Jerzewo.
Lechowski Józef, Warszawa, Jaworzynka.
Leblowicz Herman, Bielsko, Granit.
Leszczyński ks. Leon, Łódź, Księżówka.
Lewinson Józef z r., Kielce, Bristol.
Lewandowska Wanda, Warszawa, **Ziemiański.**
Lewinsonowa Marja z c., Kielce, Bristol.
Lilienthalowa Jadw. z s., Kraków, Wojciechowo.
Lisiecki Wład., Warszawa, Krupówki 75.
Liche Marjan, Milanówek, H. p. Gewontem.
Librach dr. Kazim., Warszawa, Staszeczkówka.
Lojas Kazimierz, Lwów, Dom Wycieczkowy.
Luniak Marta, Warszawa, Bystre, Kubicki.
Lubina ks. Paweł, Łagiewniki, Księżówka.

Łagowska Marta, Poznań, Urocza.
Łęgowski Zygmunt z ż., Kielce, Sabałówka.

Makulski Aleks. z ż., Warszawa, Jasny Domek.
Martonne Edward z ż., Warszawa, Bristol.
Markowicz Marjan, Łódź, Strzecha.
Maciejewska Janina, Warszawa, Sercanki.
Mantel Wilhelm, Kraków, Poraj.
Małachowska Anna, Łódź, Piast.
Marejn Mojżesz, Białystok, Eldorado.
Majewska Wanda z siostrą, Kazim. W., Flora.
Margulies Marja, Jasło, Biała Róże.
Manasterski Jan, Bydgoszcz, Helenka.
Małachowski Paweł, Warszawa, Gąsienicówka.
Mateja Stefan, Warszawa, Zalesie.
Masłowski Kazim. z ż., Jedlicze, **Warszawianka.**
Machwitz Józef z ż., Chorzów, Siemianówka.
Macura Józef z ż., Cieszyn, Ślązaczka.
Mackowska Anna, Warszawa, Świt.
Majer Wacław z ż., Kraków, Silwa.
Marejska Wanda, Warszawa, Wójciakówka B.
Margulies̈owna Marja, Warszawa, Adela.
Małecki ks. F., Inowrocław, Księżówka.
Małachowski Roman, Warszawa, Gąsienicówka.
Markowski Ryszard, Warszawa, Curuśka.
Matuszewska Eugenja, Warszawa, Włodka.
Meisner Klara, Łódź, Jaworzynka.
Mendelssohnowa Marja z c., Warszawa, Lipnica.
Metzgerówna Z. z m., Przemyśl, Dom Zdr. S. U. P.
Mieczkowski Stefan, Warszawa, Dzidzia.
Michalska Wład., Warszawa, **Marilor.**
Milsztajn Salomon, Warszawa, Sabałówka.
Mikulski dr. Ant. z s., Kraków, H. p. Gewontem.
Michalecka Aleks., Rzeszów, Polic. Dom Zdr.
Milewicz Jerzy, Poznań, **Biały Dom.**
Mścichowski Stanisław z c., Warszawa, M. Oko.
Mierzejewski Tad. z ż., Śrem, Bristol.
Mielcarek Zygmunt, Poznań, Hala Gąsienicowa.
Modrzewski Franc., Warszawa, Liljana.
Modrzewska Halina, Warszawa, **Bór.**
Morkówna Stanisława, Warszawa, Stamary.
Morbitzer Stanisław, Warszawa, Przystań.
Moschalewicz Zofja, Poznań, **Leśniczanka.**
Modrzewski Juljusz, Lwów, Bristol.
Mrotek ks. Edward, Golańcz, Szałas.
Mrotek ks. Edmund, Sosnowiec, Szałas.
Muszalski Jan z ż., Warszawa, Molodów.
Mulicki Stefan, Warszawa, Żywcz., Wawrytko.
Muchaier Cecylja, Katowice, Lalka.

Nagórski Zygmunt, Stargard, **Ziemiański.**
Nawrocka Marja, Warszawa, Jerzewo.
Napieralska Zofja, Warszawa, Malinka.
Nasierowski Izyd. z r., Warszawa, H. Europejski.
Newelska Bronisława, Wodynie, **Warszawianka.**
Neymanówna Hanna, Warszawa, **Carlton.**
Niemczyk Marjan z ż., Kieleckie, Łunieczka.
Nichtberger dr. Szym. z ż., Kraków, Piast.
Niesiołowski ks. Kazim., Pleszew, Księżówka.
Niłusowna Tatjana, Lwów, Koziniec.
Nieckowska Natalja, Lidzberk, Jaśka.
Niwelińska Marja, Kęty, H. p. Gewontem.
Nowakowa Gertr., Czerwionka, Nowot., Rzepczak.
Nowicka Anna z s., Łódź, Lwowianka.
Nowakowski dr. Miecz. z ż., Szubin, Zakl. św. Józ.
Nowakowska Stan., Szczakowa, Kościel., Kozica.
Notan Anna Józef, Anglja, Bristol.
Nowicka Helena, Łódź, H. Sport.

Orbacz Jonas, Pińsk, Alinek.
Olczykówna Jadwiga, Łódź, Strzecha.
Orkanowa Bronisława, Poręba W., **Maraton.**
Ostaszewska Helena, Rejowiec, Szałas.
Owide Herman z ż., Żywice, Trzy Róże.
Ozimkowna Barbara, Tarnów, Łukaszówki.
Olech Mikołaj z ż., Lwów, Złota Pantera.
Osińska Halina, Praga, H. p. Gewontem.

Oppenheimówna F., Łódź, Kościeliska 33.
Pawlakowa Marja, Poznań, Gerlach.
Paraszczak Stan. z r., Borysław, M. Oko.
Pacholakówna Eugenja, Łódź, Bristol.
Paudy Józef, Siemianowice, Ślązaczka.
Paschalski Franc. z ż., Warszawa, Bristol.
Patzer Jan, Warszawa, Kamilla.
Parzycki Marjan, Kraków, Olimpjada.
Pęczkowska Marja, Warszawa, Płomień.
Perlberg Marja, Łódź, Nietwoja.
Pesina Eliza, Dziedzice, Jaworzynka.
Pelcówna Wera, Jarosław, Wójciakówka.
Pleskaczewska Tamara, Poznań, H. p. Gewontem.
Przewodski Tad. z ż., Warszawa, Wielkopolanka.
Petersen Karen Hamm., Kopenhaga, Śnieżka.
Przesmycka dr. Helena, Kraków, **Miła.**
Penno Marjan, Katowice, **Leśniczanka.**
Piwowarczyk Józef, Tarn. Góry, **Radowid.**
Piątkiewicz Stan. z ż., Warszawa, **Heńka.**
Piwowarczyk Rudolf, Bielsko, Znicz.
Piper Marja, Czerwionka, Nowot., Rzepczak.
Piotrowski Konrad, Warszawa, Atlas.
Pieper Ulrych, Poznań, **Maraton.**
Piechocki Stefan, Oszmiana, Polic. Dom Zdr.
Pilat Kazim. z ż., Lwów, H. p. Gewontem.
Piroska Ludwika, Czortków, Czerw. Krzyż.
Pifczyk Józef, Świętochłowice, H. p. Gewontem.
Podobiński Kazim., Koźmin, **Marilor.**
Popławska Wanda, Kraków, Morskie Oko.
Poszybkówna Zofja, Warszawa, Nowot., Szkoła.
Pohoski Mich. z ż., Warszawa, Harenda, Kasprow.
Poloński Jan, Ameryka, **Biały Dom.**
Popielski Wacław, Lwów, Trzy Róże.
Popławski Franc., Janów Podl., Czerw. Krzyż.
Pruszyńska Karolina, Kraków, Strążyska, Żak.

Rabinowicz Józef, Warszawa, Skibówki, Walczak.
Raczyński Franc., Lublin, H. Europejski.
Raczkowski Ant. z br., Poznań, **Biały Dom.**
Rakowiecki Bron., Łask, Sienkiewiczówka.
Rafałowicz Teodor, Łódź, H. p. Gewontem.
Rebane Jan, Estonja, Bristol.
Reisel Gertrud, Poznań, **Maraton.**
Rengert Franciszek, Warszawa, Bristol.
Reicher Dorota, Warszawa, Wybrana.
Rejnherz Aeksander, Kielce, Bristol.
Renner Stefan, Skała, Rzymianka.
Riegelhaupt Eugenja, Wiedeń, Wzlot.
Rifiówna Bronisława, Kraków, Świt.
Riedel Marja, Podegrodzie, Zakrzówek.
Rogoyski Michał, Warszawa, Bristol.
Rogoziński Konst., Warszawa, Dom Chałub.
Romanowski Jan, Lwów, Biała Róża.
Rosenstein Anna z c., Kraków, Radjon.
Rotter Rena, Przemyśl, Jaworzynka.
Rojek Stefan, Grodzisk, Blanka.
Rosenbauch dr. Edmund, Kraków, H. Sport.
Rogoyska Halina, Mor. Ostrawa, Wesoła.
Rosner Hirsch, Chrzanów.
Rozentalowa Fr. M., Warszawa, Dom Zdr. S. U. P.
Rozwadowski Jan, Warszawa, Poraj.
Rosenblath dr. Alfred, Kraków, Poraj.
Rubińska O., Lwów, Stamary.
Ruwan ks. Antoni, Warszawa, Księżówka.
Rudnicka Irena, Warszawa, Polic. Dom Zdr.
Rubinstein Basia, Warszawa, Morskie Oko.
Rucki Jan, Niebylec, Witkiew., Kucharski.

Saltiel Y Salem Albert, Konstantynopol, **Marilor.**
Skwarczyńska Janina, Kraków, Atlas.
Saksówna Stella, Warszawa, Albatros.
Sławek Adam, Warszawa, Morskie Oko.
Sarewicz Edmund, Warszawa, Skibówki 17.
Sadowski Józef z ż., Łomża, H. Europejski.
Skalski Janusz z ż., Kraków, Kresy.
Sassower dr. Daniel, Lwów, H. Europejski.
Saycħert Edward z r., Ameryka, Wierchy.
Serejski Efroim, Łódź, Szczęsna.
Sędziszewska Helena, Kraków, Kresy.
Sikorski Wład. z ż., Pleszew, Zakł. św. Józefa.
Sielecki Kazim z siostrz., Warszawa, Dom Chałub.
Siemianowska Semerau A. z r., Warszawa, Maryn.
Sieroński Stan., Czerwionka, Nowot., Rzepczak.
Śniegowska Stefanja, Rzeszów, Flora.
Skierkowska Elżbieta, Łódź, **Bór.**
Spiessowa Janina, Warszawa, **Marilor.**
Świetlicka Janina, Warszawa, Litwinka.
Sieńko Władysław, Kraków, H. p. Gewontem.
Siche Marjan z r., Milanówek, H. p. Gewontem.
Sikorski Kazimierz z ż., Warszawa, Zagłoba.
Spiewankiewicz Ig. z ż., Ostrów M., H. Europejski.
Spira dr. Maurycy z ż., Kraków, Morskie Oko.
Spiess Minna, Grosthen, Krupówki 35.
Sokołowska Witalja, Warszawa, Płomień.
Solska Irena, Warszawa, **Bór.**
Sonderhousen O. z r., Kopenhaga, Szałas.
Skorupa Jan, Katowice, **Leśniczanka.**
Sobecka Stanisława, Poznań, Bristol.
Sosnowski Paweł, Warszawa, Do Olczy 10.
Sobociński Stan., Warszawa, Sanato.
Smoliński Apolinary, Mińsk M., Tatary, Kosański.
Słupieński Wincenty, Warszawa, Bristol.
Sucheta Stanisław, Jaworzno, Olimpjada.
Smyczyński Piotr, Przemyśl, Czerw. Krzyż.
Szybowska Kazim., Kraków, **Ludka.**
Schroeder Edmund, Katowice, Stamary.
Sztrumpf Roman, Warszawa, Oaza.
Schlinsky Max z ż., Grottkau, Krokus.
Szlenkierówna Zofja, Warszawa, Orion.
Szczerbanowicz Teresa, Lwów, Wójciakówka.
Szlezyngierowa Mich., Siedlce, **Warszawianka.**
Szaraz Julja, Budapest, Litwinka.
Schwarz dr. Naftali, Tarnów, Bronisława.
Schaffer Adolf, Kraków, Zdrój.
Szpotański Tadeusz, Warszawa, Stamary.
Szymczyk Kazimiera, Poznań, M. Oko.
Szwalniak Walenty, Katowice, Cieszynianka.
Szafer dr. Wład. z ż., Kraków, H. p. Gewontem.
Szaefer Szymon, Piekary, Śnieżka.
Szuman Karol z ż., Warszawa, Złotogłów.
Scheja Anna, Katowice, Lalka.
Szewc Marja, Zboryszów, Carmen.
Szyszka Wincenty, Niemienice, Odrodzenie.
Szafrańska Marja, Warszawa, Lipnica.
Stankiewiczowa Domic., Katowice, Wójciakówka.
Stelzer Alfr. i Rena, Kraków, Zamoysk., Tatar.
Stenalówna Jadwiga, Grodno, Litwinka.
Steinitz Mendel, Częstochowa, Zdrój.
Stroner Tadeusz z ż., St. Sambor, Wacława.
Straszewicz Tadeusz z r., Warszawa, Bristol.
Stępniowski Józef, Katowice, H. p. Gewontem.
Stampka Jan, Piekary W., Śnieżka.
Starzak Jan, Bydgoszcz, Czerw. Krzyż.
Stefanko Antoni, Rzeszów, Czerw. Krzyż.
Stokłosa Aniela, Jaurków, Franciszkówka.
Struhl Bessie, Katowice, Bristol.
Sztekówna Janina, Warszawa, Odrodzenie.
Steczyszyn Wład., Biała, Złota Pantera.
Starekowa Kazimiera, Lwów, Złota Pantera.
Stolzman Stefan z ż., Kraków, Rzymianka.
Steinberg Amalja, Kraków, Sienkiewiczówka.

Taffet Jakób, Wadowice, **Bór.**
Trzaskowska Stef., Warszawa, Skib., Mraczelnik.
Talarek Gustaw, Kraków, **Wersal.**
Tarchalski Wład. z r., Warszawa, Bank Polski.
Thanowa Cecylja, Kraków, Krupówki 35.
Treufeldt Edgar, Estonja, Bristol.
Teodorczyk Anna, Warszawa, Marynówka.
Trepczyński Juljan, Lwów, Stamary.
Teller dr. Józef, Rzeszów, Bristol.
Thiede Helmar z ż., Łódź, Bristol.
Tonisson Ilmar, Estonja, Bristol.
Tomp Jan, Estonja, Bristol.
Tomaszkiewicz Elżb., Brwinów, Arwa.
Tomczak Roman, Warszawa, H. p. Gewontem.
Tom Konrad, Warszawa, Bristol.
Torończuk Jadw. i Stan., Warszawa, Wierchy.
Thugutt Wanda, Warszawa, Bohdanówka.
Tydówna Regina z siostrą, Skierniewice, Atlas.
Tychowska Stella, Cieszyn, Mak.

Ujmówna Alicja, Łódź, Murań.
Ufer Wilhelm z r., Dąbrowa, Zamoysk. 99.

Vogtman Jan z r., Warszawa, Ruczaj.
Vambern Emil, Lwów, **Warszawianka.**

Wawniczek Ryszard, Lipiny, Kamien., Bazyli.
Wachlowski Zenon, Lwów, Maryśka.
Waskul Michał, Berezów W., Goplana.
Waskułowa Anna, Berezów W., Goplana.
Walczyk Stanisław, Jaworzno, Olimpjada.
Wawrzyniakowa Stan., Poznań, Sienkiewiczówka.
Wasung Janusz, Kraków, **Renaissance.**
Wąsik Marja, Liszki, Kościel., Makowski.
Wachsberg Leib, Chrzanów.
Wacowski Marjan J., Łódź, Śnieżka.
Walisko Emanuel, Skierniewice, Gerlach.

Wasilewska Jadwiga, Siedlce, Jadwiniówka.
Waserman dr. H. z ż., Warszawa, Sienkiewiczówka
Wielman Jan, Estonja, Bristol.
Wieczorkówna Zofja, Poznań, Gerlach.
Witoszek Marjanna, Zgierz, **Biały Dom.**
Windakiewicz dr. Józef, Kraków, Staszeczkówka.
Windakiewicz Edw. z br., Kraków, Staszeczkówka
Wierzuchowski dr. Miecz., Warszawa, Litwinka.
Winnicka Irena, Warszawa, Gordona.
Wiązek Paweł, Katowice, Ślązaczka.
Witalińska Stef. z r., Kraków, Mlecz. p. Krokwią.
Wiechecki ks. Franc., Raciąż, Księżówka.
Wierzbicki Wacław, Warszawa, H. p. Gewontem.
Wojciechowska Lucyna, Poznań, Halusia.
Wolaniecka Marja, Lwów, Mak.
Wohl Hipolit z ż., Warszawa, Albion.
Woltyńska Jadwiga, Poznań, Modrzejów.
Wohl dr. Karol, Lwów, Mascotte.
Woźniakowski Stan., Biurków, Bristol.
Wróbel Antoni, Chrzanów, Asłanówka.
Wróblewski Tadeusz, Warszawa, H. Europejski.
Wortmanówna Jadwiga, Warszawa, Gencjana.
Wujec Bolesław, Piechanin, Pod Gubałówką.
Wytryz Kurt, Łódź, Olimpjada.
Wysocki Alfred z ż., Warszawa, Bristol.

Zawiliński Tadeusz, Warszawa, **Warszawianka.**
Zaleska Wanda, Grudziądz, **Radowid.**
Zenftman Henryk, Zagożdżoń, Sienkiewiczówka.
Zelinger Zygmunt, Wiedeń, Krupówki 35.
Zelmanówna Kazim., Wielka Łęka, Złota Pantera.
Zielińska Mich. z siostrą, Lwów, Kościel., Grandys
Zigenfeld Róża, Wiedeń, Zacisze.
Ziemianowa Bron., Ćwików, Bachledy, Palider.
Zimerspitz Irena, Wadowice, Anastazja.
Zbrożek Władysław, Warszawa, Mołodów.
Zwoliński Stan. z r., Żelechów, H. p. Gewontem.
Zborowski Piotr, Warszawa, Hala Gąsienicowa.
Zudczak Ordońska Kat., Warszawa, Orlątko.
Żurowski Adam, Komorniki, **Marilor.**
Żukowska Helena, Warszawa, Parnas.
Żmuda Franciszek, Brzesko, Czerw. Krzyż.
Żytomierski dr. W. z s., Katowice, **Warszawianka.**

Z dni 24, 25 i 26 sierpnia 1929.

Abrahamowiczówna M., Pruszków, Wojciechowo.
Altenberg Aleksander, Osmian, Jasna.
Altman Henryk, Warszawa, Szpital Klimatyczny.
Altman Benjamin, Chrzanów, Szpit. Klimatyczny.
Adam dr. Władysław, Rybnik, Gerlach.

Baumritterówna Alina, Warszawa, Rzymianka.
Bańkowski Piotr, Warszawa, H. p. Gewontem.
Bartoszewski Alojzy z ż., Lwów, Piłsudskiego 54.
Brandsztajn Piotr, Kolin, Podolanka.
Bandelak Wład., Załęże, Szpital Klimatyczny.
Bażantówna Lea, Łomża, Szpital Klimatyczny.
Barańska Zofja z c., Warszawa, Jasny Domek.
Banasiowa Leokadja, Kraków, Kościeliska 48.
Blaszke Adolf z ż., Kalety, **Radowid.**
Błaszczyk Anna, Panki, Polic. Dom Zdrowia.
Barow Luba, Warszawa, Zawory.
Bencka Zofja, Kalisz, Poznanianka.
Bekeler Stefanja, Warszawa, Janówka, Zamoysk.
Berek Paweł, Cieszyn, Szpital Klimat.
Bednarski Henryk, Warszawa, Baszta.
Bednarski Aleksander, Poznań, **Maraton.**
Becker Juljusz, Inowrocław, Jaworzynka.
Berek Izydor, Bielsko, Kościeliska 61.
Brzeziński Kazimierz, Kraków, H. p. Gewontem.
Bieleński Jakób, Warszawa, Curuśka.
Biedówna Romualda, Przemyśl, Zakł. Kórnicki.
Bielówna Anna, Chrzanów, Szpital Klimatyczny.
Bileka Julja, Płoczowo, Olimpjada.
Bielicka Helena, Warszawa, Staszeczkówka.
Bocian Zygmunt, Kraków, Oleńka.
Borensztein Rochla, Łomża, Szpital Klimatyczny.
Borzykowski Lajzer, Będzin, Morskie Oko.
Bobowski Kazim. z r., Bydgoszcz, H. Europejski.
Borytowa Marja, Rożnówka, Polic. Dom Zdr.
Boczek Władysław, Bieniakonie, H. p. Gewontem.
Bulwa Mojżesz z ż., Kraków, Podolanka.
Burzyński Stanisław, Łódź, Jasna.
Budzyńska Helena, Łódź, Szpital Klimat.
Bukiet dr. Józef z ż., Łódź, Bristol.

Celmerówna Stefanja, Będzin, Stella.
Ciuruś Marjan, Szczakowa, Szpital Klimat.
Cierniak Jędrzej, Warszawa, H. p. Gewontem.
Cieślak Alfreda, Warszawa, Warsz. Kasa Chor.
Cofta Stanisław, Poznań, H. Europejski.
Chrast Henryk, Czechosłowacja, H. p. Gewontem.
Chojcan Hipolit z br., Bukaczowce, San. Naucz.
Choróbski Jerzy, Warszawa, **Carlton.**
Charłampowiczowa Marja i Bożena, Poznań, Boromeuszki.
Chojecka Marja, Rybsztyn, Szpital Klimat.
Chrzanowski Roman, Bodzentyn, Szpital Klimat.
Chorzella Józef, Warszawa, Polic. Dom Zdr.
Czyścikówna Helena, Kr. Huta, Sanat. Nauczyc.
Czarny Uszer, Łódź, Jasna.
Czołowski Stanisław z c., Lwów, Szałas.
Czerwonka Maksym., Jaworzno, Szpital Klimat.
Czechmański Feliks, Łomża, Szpital Klimat.
Czak Gustaw, Tenczynek, Szpital Klimatyczny.
Czarliński Jarosław, Katowice, Bohdanówka.
Czarlińska Marja, Żnin, Bohdanówka.
Czapnikówna Aniela, Łętownia, Zakł. Kórnicki.
Czarnecki Zdzisław z ż., Warszawa, Wacława.

Daszyński Marjan z ż., Kraków, H. Europejski.
Dańcewiczowa Helena z c., Warszawa, Laura.
Dąbrowska Helena, Kalisz, Poznanianka.
Dąbrowski Wacław, Warszawa, Hala Gąsien.
Dąsal Józef, Trzebinia, Szpital Klimat.
Dajczman Aniela, Warszawa, Albion.
Dabrysowa Janina, Kielce, **Renaissance.**
Dawidowski Norbert z ż., Warszawa, Hala.
Demby Wład. z r., Warszawa, Morskie Oko.
Drzewicki Adam, Wilno, Szpital Klimat.
Denenberg Chaja, Zambrów, Szpital Klimat.
Drzewiecki Janusz, Warszawa, Świetlana.
Dimitrjew Georg, Biserikanie, Szpital Klimat.
Diakow Katarzyna, Radziechów, Szpital Klimat.
Diamant Zygfryd, Przemyśl, M. Oko.
Dickstein Samuel, Warszawa, Mirabella.
Doyno Witold, Warszawa, Jerzewo.
Dolinal Marjan, Tczew, Szpital Klimat.
Doroszkiewicz Jan, Cisów, Szpital Klimat.
Dowiatłówna Zofja, Piastów, Irusienka.
Dobrzański Stefan, Kielce, Strążyska, Restaur.
Dulka Valec dr. Józef z r., Tordosin, Podolanka.
Dyakowski Antoni, Warszawa, Morskie Oko.

Eichhornowa Bron., Kraków, Mascotte.
Ehrlich Marjan, Kraków, Kasprusie 37.
Elsner Nina i Eda, Kraków, Zamoysk., Trzebunia.
Einhorn Ananisz z r., Warszawa, **Renaissance.**

Falęcka Marja, Poznań, **Radowid.**
Falkowski dr. Stefan, Warszawa, **Radowid.**
Frankowski dr. Franc., Poznań, Chramc., Kopytko
Flancmanówna Rena, Lublin, Zawory.
Falmud Maurycy z ż., Warszawa, Anastazja.
Feldblumowa Róża, Kraków, Anastazja.
Feldmaus Benedykt z s., Kraków, Łubień.
Frenkiel M., Piotrków, H. p. Gewontem.

Foersterówna Felicja, Łódź, Janówka.
From Leopold, Włocławek, **Warszawianka.**
Fuzakowski Ant. z ż., Kraków, Curuśka.
Fuchs Estera, Czortków, Szpital Klimat.

Gabszewicz dr. Z., Warszawa, Żywczańskie, Bąk.
Gnatowska Marjanna, Warszawa, Żywcz., Bąk.
Gabszewiczowa Karolina, Warszawa, Do Olczy 15.
Gąsior Józef, Ruda Wielka, Szpital Klimat.
Garlej Roman, Warszawa, Szpital Klimat.
Grzanowska Ina, Kraków, Swoja.
Greipnerówna Ludmiła, Bukaczowce, San. Naucz.
Greśko Bohdan, Lwów, Szpital Klimat.
Grzenek Stanisław, Warszawa, **Renaissance.**
Gregorzewski Stan. z ż., Koło, Poraj.
Goetel Jadwiga z cc., Warszawa, Staszeczkówka.
Geysmer Alicja, Warszawa, H. p. Gewontem.
Gibel Gustaw, Łódź, Jasna.
Gliński Tomasz, Rzeszów, Szpital Klimat.
Glińska Helena, Oświęcim, Rzymianka.
Gniewiński Jan, Warszawa, Hala Gąsien.
Górnik Elżbieta z r., Pszczyna, H. p. Gewontem.
Grossman Gustaw, Niemcy, H. p. Gewontem.
Grobłuch dr. Józef, Przemyśl, Mascotte.
Gosztowt Zofja, Zakopane, Wybrana.
Golikówna Wanda, Sierszа Wodna, Szpital Klim.
Grossówna Anna, Chrzanów, Szpital Klimat.
Goldman Beno, Rzeszów, Flora.
Górska Pelagja, Katowice, Ogrodowa, Mieloch.
Gogolewska Romana z s., Brzeście, Halka.
Gnoiński dr. Henryk z ż., Warszawa, Płazówka.
Groth Józef, Gdańsk, Grunwald.
Grudziński Stanisław, Warszawa, Rzymianka.
Gutman dr. Maksym. z ż., Kraków, Kujawianka.
Grünberg Jetti, Czortków, Szpital Klimat.
Gutman Etla z c., Kraków, Morskie Oko.
Gluzińska Wanda, Kraków, Oaza.
Grünes dr. Aleksander, Skawina, Morskie Oko.
Gruszka Stefan, Grojec, Bratnia Pomoc.
Grycz Karol, Kraków, H. Europejski.
Grzywińska Irena, Łódź, **Warszawianka.**

Hałaciński Józef, Warszawa, Bristol.
Hausbrandt Stefan z ż., Warszawa, **Wersal.**
Hauswald Wilhelm, Stanisławów, **Wersal.**
Harasymowicz Włodz., Kraków, Szpital Klimat.
Hłasek Stefan, Warszawa, Morskie Oko.
Hencel Antoni, Warszawa, **Ziemiański.**
Hejman dr. Włodzimierz, Warszawa, Zawory.
Herz Władysław, Poznań, **Wersal.**
Hene Stanisław, Warszawa, Polic. Dom Zdrowia.
Heller Dora, Łódź, **Bór.**
Heiman Aleksander, Łódź, **Radowid.**
Herszfinkiel Izak z r., Warszawa, Staszeczkówka.
Hellenrot August, Katowice, H. p. Gewontem.
Hirszbergowa Marja, Kraków, Zamoysk., Tatar.
Hlimowska Zofja, Warszawa, Sienkiewiczówka.
Horowitz Adolf z ż., Kraków, Kościeliska 41.
Hofman Jan, Warszawa, H. Europejski.
Höflinger Tadeusz z r., Lwów, Staszeczkówka.
Hochstimówna Irena, Kraków, Zakł. Kórnicki.

Izydorczyk Karol, Łódź, Dom Wycieczkowy.
Jacob Ernest z r., N. York, Antałówka 16.
Jabłoński dr. Włodz. z ż., **Miła.**
Jankiewicz Bol., Bolgrad, Szpital Klimat.
Jagusiakowa Marja, Mielec, Sędziówka.
Jakubka Bronisława, Łódź, Flora.
Jankowski Witold, Warszawa, w górach.
Jankowska Janina, Warszawa, w górach.
Jasińska Marja, Kraków, H. Sport.
Jasińska Janina, Kraków, H. Sport.
Jankowski Józef z ż., Warszawa, Halka.
Jaroszówna Marja, Radomyśl, H. p. Gewontem.
Jędrzejczyk Józef, Kraków, Szpital Klimat.
Jeszoronówna Jadwiga, Warszawa, Krzesanica.
Jurkówna Konstancja, Brześć, **Radowid.**

Kaniewski Winc. z ż., Warszawa, H. Europejski.
Kalinowski Maks., N. Hajduki, H. p. Gewontem.
Kantok Stanisław, Warszawa, Ruczaj.
Karolczakowa M. J., Poznań, Wanda.
Kajtochówna Janina, W. Piekary, San. Nauczyc.
Kamińska Gabrjela, Wróblew, San. Nauczyc.
Kacanik Kazimierz, Przemyśl, **Wersal.**
Klauze Ignacy, Łódź, Jasna.
Kwarcińska Wanda, N. Sącz, Szpital Klimat.
Kaj Walerja, St. Tarnowice, Szpital Klimat.
Karpińska Jadwiga, Jagielnica, Szpital Klimat.
Krajewska Kukielowa J. z c., Warszawa, Basia.
Kania Franciszek, Bydgoszcz, Atlas.
Kawecki Mieczysław, Stąporków, Odrodzenie.
Karczyńska Elżbieta, Inowrocław, Sas.
Karczyńska Sas Helena, Chojnice, Sas.
Kleitta Erna, Kr. Huta, **Wersal.**
Kleczek Marja, Trzebinia, Szpital Klimat.
Kremerówna Lea, Lwów, Szpital Klimat.
Kleinówna Aniela, Warszawa, Przystań.
Kempner Stanisław, Łętownia, H. Sport.
Kermel Jerzy, Leszno, Balinówka, Szkolna.
Kelber Ludwika, Warszawa, Oaza.
Keller Henryk, Hamburg, Kubinówka.

Kleinberger dr. Ignacy, Tarnów, H. Europejski.
Kiciak Józef, Łódź, San. Hawranka.
Kwiatkowski Miecz., Jarosław, H. Sport.
Kopankiewicz Marja, Mińsk Maz., Rzymianka.
Kossow Marjan, Warszawa, Wrzos.
Kozłowski Stanisław, Marjenszdatt, Curuśka.
Konieczna Stanisława, Kórnik, Zakł. Kórnicki.
Konopski Franciszek, Zgierz, Jasna.
Kocyan Franciszek, Cieszyn, Nowot. Monp. Spir.
Korajska Marja, Lwów, **Wersal.**
Kozłowski Wład., Warszawa, Mirabella.
Kocembowa Anna, Jaworzno, Szpital Klimat.
Kozbiał Edward, Smorgoń, Szpital Klimat.
Kolmanowska Raisa, Baranowicze, Szpital Klim.
Konówna Wanda, Warszawa, Albion.
Kosmowski Marjan, Warszawa, Atlas.
Kobylińska Marja, Ząbkowice, Swoja.
Królówna Zofja, Kraków, M. Oko w Tatrach.
Król Stanisław, Morskie Oko w Tatrach.
Kobrzyński Aleksander, Warszawa, Hala Gąsien.
Koczan Halina, Warszawa, Bajka.
Korzon Eugenja, Warszawa, Hala Gąsienicowa.
Królikowski Jerzy i Adam, Katowice, H. p. Gew.
Kopecka W., Częstochowa, Dom Chałubińskiego.
Kolnarski Antoni, Warszawa, **Warszawianka.**
Kornblum Marcin z r., Rybnik, Poraj.
Kruszewska Zofja, Marcisze, San. Nauczyc.
Kuplerska Zofja, Warszawa, **Ziemiański.**
Kusznir Rozalja z c., Pińsk, Morskie Oko.
Kuśmierska Janina, Sochaczew, Dom Zdr. S. U. P.
Kulik Jan, Król. Huta, **Wersal.**
Kucharski Piotr, Łódź, Oleńka.
Kurt Zygmunt, Łódź, Szpital Klimat.
Kumor Andrzej, Wolica, Szpital Klimat.
Kluska Władysław, Kraków, Szpital Klimat.
Kurak Jan, Kraków, Szpital Klimat.
Kudłaczek Kazim., Warszawa, Szpital Klimat.
Kublikowski Wład., Siedlce, Szpital Klimat.
Kuła Teofil, Puławy, Szpital Klimat.
Kukielowa Krajewska J. z c., Warszawa, Basia.
Kubalska Anna, Równe, Goplana.
Kłus W. z ż., Warszawa, Kresy.
Klytta Erna, Warszawa, **Wersal.**
Krzysztofowicz Anna, Tomaszów L., Szpital Klim.
Krysicki Czesław, Poznań, Milada.

Landau Józef, Kraków, H. p. Gewontem.
Larsen Olaf Sander z ż., Warszawa, Oaza.
Latko Helena, Oświęcim, Zakł. Kórnicki.
Landau Maurycy, Kozowa, Morskie Oko.
Landau dr. Eda z br., Żywiec, H. p. Gewontem.
Landsberg Emil z ż., Warszawa, Bristol.
Lacko J., Czechosłowacja, Morskie Oko.
Les Juljusz, Kraków, Arwa.
Leiterowa Eleonora, Łódź, Złotogłów.
Leśniewski Franc., Warszawa, Warsz. Kasa Ch.
Lewiński Józef i Anastazja, Łódź, Jasna Pani.
Lipowska Elżbieta, Borki, Olimpjada.
Litwińska Wiktorja, Stanisławów, H. Sport.
Lichtenstein Izaak, Warszawa, Poraj.
Loodt Gustawa W., Warszawa, Hala.
Loth Wacław, Warszawa, Sienkiewiczówka.
Lubiński Józef, Łódź, Witkiewicza 19.
Lubaczewski Wład., Kraków, Bratnia Pomoc.
Łepkowski dr. Bron., Bydgoszcz, Baszta.
Łucewiczówna Martyna, Wilno, Sanitas.
Łachecka Helena z dz., Mościce, Ustupianka.
Łempicka Anna, Łomża, Szpital Klimat.
Łyko Józef, Młynów, Staszeczkówka.

Maniurka Ryszard z s., Tarn. Góry, Lunieczka.
Majewska Marja, Warszawa, Chyców Potok.
Madejski Stanisław, Łódź, Jasna.
Marenin Jan, Tychy, Szpital Klimatyczny.
Mark Emanuel z m., Przemyśl, Szpital Klimat.
Marciniak Hugon, Mysłowice, Szpital Klimat.
Makutria Nastia, Rożdżałów, Sędziówka.
Masztakowska Marja z r., Warszawa, Koliba.
Malecki Stefan, Krasinice, Jasny Domek.
Marczyńska Ewa, Nowa Wieś, Sas.
Marguliesówna Marja, Warszawa, Oaza.
Mikucka Julja, Kraków, Chramc., Kopytko.
Michulka ks. Jan, Włodzim. Wol., Staszeczkówka.
Michalecki Piotr Jerzy z ż., Rzeszów, Pol. D. Zd.
Misztak Antoni, Dawidkowo, Szpital Klimat.
Miswa Michał, Czechosłowacja, Morskie Oko.
Mierzejewski Tad. z ż., Śrem, **Radowid.**
Mokry dr. Herman z ż., Kępno, **Wersal.**
Mołówna Tekla, Ręczna, Zakł. Kórnicki.
Modrzejewska Marja, Warszawa, Biały Dwór.
Mucha Stanisław, W. Tarnów, **Ziemiański.**

Narutowicz Helena, Nieśwież, Antał., Witkiewicz.
Nakraszewska Anna, Czortków, Szpital Klimat.
Naber Edward, Płociszów, Szpital Klimat.
Newestiuk Sława, Lwów, **Biały Dom.**
Neuhauser Franciszek, Lwów, H. Europejski.
Nikodemowa Lilpop Zofja, Warszawa, George.
Nowakowski ks. Michał, Krosno, Księżówka.
Nowak Józef, Łagisza, Szpital Klimat.
Nunberg Roman, Warszawa, Jerzewo.

Olszewski Kazim. z ż., Zakopane, Oleńka.
Olechowska Jadwiga, Mościce, Ustupianka.
Olender ks. Wacław, Myszyniec, Szpital Klimat.
Onyszkiewicz Stan., Kołomyja, Szpital Klimat.
Oleksy dr. Alfred z r., Poznań, H. p. Gewontem.

Paradowska Janina, Basonia, Sanat. Naucz.
Płaszyńska Kazim., Oświęcim, Zakł. Kórnicki.

Panasiuk Eugenja, Biała Podl., Szpital Klimat.
Pawłowski Emil, Kraków, Szpital Klimat.
Plata Paweł, Bania Kołowska, Szpital Klimat.
Parwid Zofja, Radom, Bristol.
Pleskaczewska Tamara, Poznań, Blanka.
Przesmycki Feliks z ż., Warszawa, **Kmicic.**
Przesmycka Franciszka, Szczucin, Wołodyjówka.
Pfefferberg Pola, Kraków, Krakowianka.
Pszenicka Monika, Warszawa, Wanda.
Peisert dr. Maksym. z r., Kolonja, H. Europejski.
Pietrzykówna Marja, Warszawa, Wrzos.
Pietraszkiewicz Antoni, Wilno, Szpital. Klim.
Pięta Michał, Lwów, Szpital Klimatyczny.
Pinkas Sani, Drohobycz, Szpital Klimat.
Poznański Roman, Lwów, Pomorze.
Popławski Antoni, Łomża, Kasprusie 32.
Porowski Mieczysław, Warszawa, Atlas.
Pollak Eryk z ż., Katowice, Kubinówka.
Początek dr. Tadeusz, Rybnik, Gerlach.
Puzio Józef z ż., Zielonka, Kalatówki.
Pluta Bronisława, N. Sącz, Szpital Klimat.
Puchałka Franciszek, Dziedzice, Szpital Klimat.
Puc Władysław, Łąka, Szpital Klimatyczny.
Pypkowski Władysław, Nieszawa, Sanat. Naucz.
Przymuszała Stanisław, Łódź, Jasna.
Przybyszewski ks. Józef, Kraków, Szpital Klimat.

Rafałowicz Jan, Żyrardów, H. p. Gewontem.
Raczyńska Adela z s., Łuck, Dom Zdr. S. U. P.
Rothaub Zygm. z r., Warszawa, Bajka.
Rząca Arkadjusz, Warszawa, Cieślówka.
Radwan Halina, Warszawa, Albion.
Rzegociński Witold, Kraków, Kościeliska 35.
Reicher Jadwiga, Łódź, Kresy.
Rebhun Jakób, Rzeszów, Poraj.
Richter Roman z r., Katowice, Cieszynianka.
Romańska Jadwiga, Szpital Klimatyczny.
Rogożowa Zofja, Czeladź, Paryżanka.
Ruśkiewicz dr. Edward, Zwoleń, Sanat. Nauczyc.

Saternus Karolina, Siersza Wodna, Szpital Klim.
Skarbowski Franc., Staromieście, Szpital Klimat.
Sandecki Franciszek, St. Siolo, H. Sport.
Smerekówna Marja, Gowołowa, Sanat. Nauczyc.
Serog Leopold, Bielsko, Bristol.
Setkiewicz Marja z s., Chrzanów, Szpital Klimat.
Świotlińska Halina, Piotrków, Sanat. Nauczyc.
Siudzikowa Antonina, Poznań, **Januszek.**
Świątek Katarzyna, Chrzanów, Szpital Klimat.
Skimina Piotr, Szczytniki, Szpital Klimat.
Sikorzanka Anna z m., Prokocim, Góralka.
Sieppel Ludwik, Kraków, **Carlton.**
Snopczyński Antoni, Bristol.
Smoliński Franciszek, Łódź, Jasna.
Sonnenschein Efroim, Kraków, Gładkie, Gibała.
Skokowski Wacław, Warszawa, Spokojna.
Sobolewski Miecz., Warszawa, Warsz. Kasa Chor.
Solska Irena, Warszawa, **Biały Dom.**
Skurotowiczówna Monika, Wilno, H. Europejski.
Skrzypkówna Gabrjela, Bydgoszcz, Baszta.
Sypniewska Emilja, Poznań, Nasza.
Szumska Wilhelmina, Łuck, Sanat. Nauczyc.
Szafruga Łucjan, Sączów, Sanat. Nauczyc.
Sztucka Zofja, Warszawa, Curuśka.
Szczerbaty Teodor, Uniów, Szpital Klimat .
Szczęsny Aleksander, Warszawa, Szpital Kilmat.
Schefer Józef, Czortków, Szpital Klimat.
Szypuła dr. Bogdan, Tarnów, Oaza.
Szmideberg Adam, Warszawa, Bystre 11.
Szymańska Marja, Poznań, Dom Wycieczk.
Szczygielski Alojzy, Kowel, H. Sport.
Szmandzianka Irena, Poznań, Spokojna.
Szczytt Michał, Poznań, Lwowianka.
Szeremeta Adam, Zamość, **Renaissance.**
Schmidt Oskar z ż., Oels, Krywań.
Steinhalz Salo, Mielnica, Szpital Klimat.
Stampfel Hugo, Bratislava, H. Sport.
Steinman Bella, Łódź, Orawa.

Tasarek Stanisław, Katowice, Pod Gubałówką.
Träger Helena, Wiedeń, Wierchy.
Tesznar dr. Leopold z r., Lwów, Koszysta.
Treba Alfons z ż., Gdańsk, Łomnica.
Trojanowscy Stef. i Błaż., Ulów, Morskie Oko.

Ufer Wilhelm z r., Dąbrowa, Zamoysk. 99.
Udalewski Salomon, Łódź, H. p. Gewontem.

Valec Dulka dr. Józef z r., Tordosin, Podolanka.
Wartalska Marja, Chrzanów, Szpital Klimat.
Warzocha Wojciech, Dziedzice, Szpital Klimat.
Warchałowska M. z s., Katowice, Cieszynianka.
Wechsberger Oskar, Wiedeń, Kresy.
Weindling Beno z ż., Kraków, Albatros.
Wendt Herman, Łódź, Dom Wycieczk.
Werbel Lida, Kraków, Zamoysk., Trzebunia.
Welanowska Stefanja, Warszawa, Lunieczka.
Wechsberg Oskar, Wiedeń, Wierchy.
Wesołowski Lucjan, Warszawa, Litwinka.
Werner Jan z ż., Tczew, Morskie Oko.
Wrześniewska Władysława, Warszawa, Janka.
Witkowska Kazimiera, Warszawa, Sanat. Naucz.
Wichlerowa Basia, Warszawa, Oaza.
Więckowski dr. Zygmunt, Wiśnicz, **Miła.**
Wilner Izak, Warszawa, Zawory.
Wiktorski Władysław, Łódź, Jasna.
Wierzbicka dr. Wanda, Warszawa, Szpital Klim.
Wierzbicki dr. Romuald, Warszawa, Szpital Klim.
Windman Mendel, Piotrków, H. p. Gewontem.
Wieliński Edmund, Łódź, Chata.
Wójcik Wojciech, Mokrzyszów, Szpital Klimat.
Wolska Jadwiga, Wilno, Konradówka.
Wojtasik Ludwik, Warszawa, Zalesie.
Wychowska Łuczyc Nat., Katowice, Cieszynianka.
Wyszogrodzka Sonia, Łódź, Sierotka.

Zając dr. Felicjan, Lwów, H. Europejski.
Zaczkowa Alina z r., Warszawa, Albion.
Zaborski Edward, Firlej, Sędziówka.
Zieliński Stanisław, Piotrków, Szpital Klimat.
Zygmuntowa Marja, Bydgoszcz, Żywcz., Bäcker.
Zylbertal Mojżesz, Warszawa, Delfy.
Życińska Weronika, Częstochowa, Krupówki 17.

Klasztor na Antałówce.

W dniu 2 sierpnia 1929 r. odbyło się uroczyste poświęcenie nowego domu **SS. Urszulanek w Zakopanem na Antałówce.**

Panie i panienki, potrzebujące kuracji, znajdą serdeczną opiekę oraz wszelkie warunki, potrzebne do odzyskania zdrowia.

Prześliczne położenie wśród drzew świerkowych, niemal na szczycie Antałówki.

Urządzenia sanitarne według najnowszych wymagań. — Instalacja zimnej i ciepłej wody w każdym pokoju. — Opieka lekarska, apteka domowa. — Bardzo dobre i obfite pożywienie. — Oświetlenie elektryczne. — Telefon. — Radjo. — Bibljoteka — czasopisma itd.

Warunki utrzymania bardzo przystępne.

Informacyj bliższych zasięgnąć można we wszystkich klasztorach SS. Urszulanek polskich.

———:-:———

Dla uczenic uczęszczających do szkół średnich i powszechnych oraz dla zdrowych panienek, potrzebujących powietrza górskiego, utrzymują SS. Urszulanki osobne uzdrowisko w Zakopanem: **Willa św. Urszuli,** powyżej dworca kolejowego i w **Rokicinach Małopolskich** koło Rabki, poczta **Chabówka** stacja kolejowa na miejscu).

W Rokicinach na żądanie pomoc w naukach i konwersacja franc.

INFORMATOR

a) Dział adresowy:

Urzędy i instytucje:

Urząd gminny, ul. Krupówki, „Bazar Polski".
Zarząd Uzdrowiska, Rynek.
P. Starosta Powiatowy przyjmuje we wtorki między godz. 10 a 12 przed południem w biurze Zarządu Uzdrowiska.
Komisarjat Pol. Państw., Rynek.
Urząd Parafialny, ul. Krupówki, obok kościoła paraf.
Lekarz klimat., Dr. Mastalerz, Biuro lekarza w Zarządzie Uzdrowiska, Rynek.
Biuro meldunkowe w Zarz. Uzdr., Rynek.
Szpital Klimatyczny, ul. Szpitalna.
Stacja Ratunkowa Zarządu Uzdrowiska w Zakopanem — Szpital Klimatyczny — telef. Nr. 444.
Tatrz. Ochotn. Pogot. Ratunkowe, ul. Krupówki, dworzec P. Tow. Tatrz.
Dowództwo Garnizonu, Sanat. Czerw. Krzyża, ul. Chramcówki.
Urząd Pocztowy i Telegraficzny, Krupówki 22.
Dworzec Samochodowy, ul. Krupówki, obok restauracji Karpowicza.
Pol. Towarz. Tatrzańskie, ul. Krupówki, „Dworzec Tatrzański".
Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chałubińskiego, Krupówki, obok dworca Tatrzańskiego.
Dr. Włodzimierz Jasiński, notarjat, Krupówki 39.
Sekretarjat Gremjum Właśc. Pensj., ul. Witkiewicza 1 — godziny urzędowania od 4—6 po południu (16—18). Tel. 308.

Adwokaci:

Dr. Stanisł. Aulich, Krupówki 45, tel. 447 — naprzeciw M. Oka, za „Bazarem Polskim".
Dr Józef Bulanda, ul. Ogrodowa, Willa „Jaśka" za pocztą, tel. 407.
Dr Józef Diehl, delegat Izby adwokackiej, ul. Sienkiewicza, willa „Chochlik", tel. 417, przyjmuje od 4—6 po południu.
Dr Bertold Fass, ul. Krupówki 27, dom Fr. Bachledy Curusia, tel. 404.
Dr Franciszek Kowalski, Krupówki 26, dom Bogdańskiej.
Dr. Stanisław Wierzbicki, Krupówki 18, tel. 245.

Informator Nowotarski:

Dr. Franciszek Bahr, adwokat w Nowym Targu, Rynek, tel. 58.

b) Dział ogłoszeniowy:

Apteki:

„Pod Opatrznością Boską", ul. Witkiewicza.
III Apteka, B. Masłowskiego, Chramcówki, tel. 246
Najstarsza Apteka „Pod Białym Orłem", F. Tabeau, Krupówki, obok Trzaski.

Drogerje:

Tadeusz Wojak, Krupówki 49.

Fotograficzne Zakłady:

Kępińska Jadwiga, Krupówki 27, dom Fr. Curusia. Przyjmuje roboty amatorskie.
H. Schabenbeck, Krupówki 57. Tel. 136. Przyjmuje roboty amatorskie. Skład przyborów.

Krawcy:

„Sport", Krupówki 49 (P. Lal i F. Mizia).
Ludwik Willinger, Krupówki 51, w podwórzu.

Towary bławatne:

O. Kretschmer, Krupówki 74.

Galanterja, przybory do szycia i haftu:

Antoni Krzyżak, Krupówki, róg ul. na Rynek.
Mangel Maks, vis a vis Morskiego Oka (obuwie, trykotaże, bielizna, manufaktura), tel. 427.

Pamiątki, zabawki, art. sport.:

Bazar „Pod Góralem", Krupówki 49 (Instrumenty muzyczne).
„Teoptyga", M. Wojnar i Ska, Optyk, Krupówki 55, vis à vis rest. Karpowicza.

Maszyny do pisania i szycia.

„Hydropol", Zakopane, Krupówki 74.

Rowery i przybory.

„Hydropol", Zakopane, Krupówki 74.

Artykuły wodociągowe.

„Hydropol", Zakopane, Krupówki 74.

Żarówki elektryczne i baterje.

„Hydropol", Zakopane, Krupówki 74.

Restauracje.

„Restauracja Warszawska", Bronisław Tymiński, Krupówki 73.
Restauracja Mieszczańska, St. Bielatowicz, ul. Zamoyskiego, obok Składnicy Towarowej.

Opony samochodowe.

„Hydropol", Zakopane, Krupówki 74.

Biura sprzedaży wil i parcel:

T Siemjanowski, obok poczty, tel. 327.
J. Kubiński, Krupówki 27, tel. 397.

Banki:

Bank Podhalański — Spółdzielczy, ul. Krupówki — własny gmach, vis a vis Poczty, tel. 401.

SZANOWNĄ PANNĘ KIZIĘ i Jej towarzyszkę (z Warszawy) uprzejmie proszę o łaskawy zwrot parasola, którym się zaopiekowały, jadąc do Zakopanego, po mojem wyjściu w Poroninie d. 2. 8. 1929 r. Powołuję się na list współtowarzyszki podróży, W. P. Maryli Thoms, Zakopane willa „Świetlana" — na skutek mego ogłoszenia z 17. 8. Leokadja Zielińska, Warszawa. Plac Trzech Krzyży 18, m. 19.

Cena ogłoszeń.

Za wiersz milimetrowy na I-ej stronie 60 gr, w tekście 45 gr, na ostatniej stronie 30 gr. Przy ogłoszeniach serjowych stosowne rabaty.

Prenumerata.

P. T. Prenumeratorów zamiejscowych uprasza się przekazywać prenumeratę przez P. K. O. Kraków, Nr. konta 409.650.

Adres Redakcji i Administracji: Zakopane — Składnica Gremjum pensjonatów, ul. Witkiewicza, telefon Nr. 308 — P. K. O. Kraków Nr. konta 409.650.

Wydawca: Związek Przyjaciół Zakopanego. — Redaktor naczelny i odpowiedzialny: Maksymiljan Skibiński. Drukarnia P. Mitręgi w Cieszynie.